The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Tālrunis LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. KEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

SATURDAY, AUGUST 18, 1962. 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 65. SESTDIEN, 1962. GADA 18. AUGUSTĀ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. KEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

P. Grods

VISPIRMS BRĪVĪBU

Miers un brīvība — vārdi, kuŗos sakņojas cilvēces labklājība, drošība un augšupeja — kā nodrāzti nepiepildīti saukļi šodien skan diplomātu mutēs, kongresu telpās un visos gadījumos, kad tautām kaut kas tiek solīts un pavēstīts.

Ja šais vārdos vai solījumos būtu kaut kripatiņa reālizējuma, tad tautas tiem arī ticētu un paļautos. Bet tajos nav vairāk par to, kas bija pēc otrā pasaules kara. Kopš šī briesmīgā ugunskura apdzišanas kā rietumi, tā austrumi taustījušies pēc miera un brīvības, kā aklais tumsā meklēdams ceļu.

Šis ceļš nav atrasts vēl šodien Un nav atrasts tādēļ, ka ceļš uz mieru ved caur brīvību.Vispirms brīvību, tad mieru. Un ne otrādi. Bet pasaules diplomātija un lietu kārtotāju kadri šķiedūši un vēl šodien skiež spēkus, līdzekļus un morālo varēšanu gluži pretējā virzienā, vispirms meklēdami mieru tur, kur nav brīvības, bet kur tirannizē verdzība.

Ir taču loģiski un pašsaprotami, ka tauta, kuŗai laupīta brīvība, nespēj un nekad nespēs iekārtoties mierīgai, apmierinātai un drošai dzīvei savā zemē, savas zemes ģeografiskās un etniskās robežās. Katrai tautai taču ir savas patstāvības un brīvības tieksmes, kuŗas tai piešķīris Dievs. Un ja šīs tieksmes nerod iespēju konkretizēties — dzīvot, strādāt un darboties pašu zemē un pašu noteiktos vai izraudzītos dzīves apstākļos, tad tautai nebūs nedz brīvības, nedz miera, savu likteni kārtojot.

Gadu jūklis jau aizsedzis mūsu izdzītības laiku Vācijas zemē. Bet mēs vēl labi atceramies, ka trimdas Eiropas posmā mūsu pārstāvniecības un vēl brīvībā eksistējošās valsts amatpersonas neskaitāmas reizes vērsās ar lūgumu pie rietumiem — izcelt dienas gaismā Baltijas valstu jautājumu, prasot brīvību vispirms, t. i. padomju varas atvākšanos. Jo vienīgi tādam nokārtojumam sekotu miers.

Paldies Dievam — mēs šo savu sirdi gruzdošo nemieru paužam arī šodien un mums tas jādara, neskatoties uz to, kāds politiskais tirgus trakotu abu pretspēlētāju attiecībās un kāda mazdūšība apsēstu „tālredzīgos" lietu kārtotājus. Kad mēs tolaik jautājām par savas valsts likteni un brīvību, lai to pacel dienas kārtībā, sekoja paskaidrojums, ka, lūk, pašreiz neesot izdevīgi runāt par šo jautājumu, lai ne kaitinātu rijīgo lāci.

No tā laika mūs šķir nervozu un izvairīgu gadu virkne, un vēl šodien rietumu izpratnē nav pienācis brīdis, kad b ū t u ērti runāt par Baltijas valstu likteni. Gluži otrādi: mūsu protesti, simtiem vēstuļu ,peticijas un iesniegumi gan nonāk to rokās un ziņā, kas jautājumu varētu ierosināt, bet kas nereti novirzās pie tā paša iemīļotā piesardzības un glēvulības mērķa un uztveres — pašreiz nav izdevīgi runāt . . . Ja mēs šai brīdī atceramies ASV ārpolitikas galvenā plānotāja vārdu, par kuŗu presē rakstīja, ka viņš izteicies p a r Oderas - Neisses līnijas atzīšanu, tad vairs nevar būt šaubu par to, ka mūsu sirdis un cerībās vēl ilgi gruzdēs kādas neremdināmas sāpes, sajauktas ar nepiepildītām cerībām.

Mēs vēl šobrīd nemaz nespējam aptvert, kāds gala iznākums sāgaidāms no tās politiskās tirgošanās, kas nu jau gadiem risinās abu nometņu starpā un par kuŗu plašākām tautas apziņām nekas nav zināms, bet kas vienā dienā var eksplodēt un parādīties atklātībā.

Nav ne mazāko šaubu par to, ka tāda vai citāda piekāpšanās, kaut arī vēl mazos apmēros, „apgaismo" katras sarunas rietumu un austrumu starpā. Tieši pēdējās dienās kļuvis zināms, ka ASV atbruņošanās konferencē nākušas ar kādu reduktīvu gājienu, lai kaut kā piedabūtu ieteicīgos pasaules iekaŗotājus uz tālākām sarunām par atbruņošanos. Bet ne vārds nav izskanējis par to, ka vispirms jāatgūst b r ī v ī b a un tikai tad iespējama atbruņošanās ar sekotāju miera.

Nav ne mazāko šaubu tam, ka, ja arī komūnistiskā Krievija piekristu atbruņošanās akcijai, tad tā atbruņosies, stāvēdama visās tajās okupētajās valstīs, kuŗu izslēpkavojusi brīvību un nojaugusi cilvēciskās tiesības, Savu laupījumu tā neatdos un nepārveidos to rietumu izskatā, bet turpinās terrorizēt un valdīt savu pasaules iekaŗošanas ideju un tēžu garā. Par to nevar būt ne mazāko šaubu katram, kam Dievs devis saprātu un varēšanu vērtēt lietas un notikumus to pareizā izskatā.

Māra (pa kreisi) un Ligita pirms došanās izbraucienā ar ūdens slēpēm sakārto un pārbauda drošības "vestes". Drošībai jābūt vienmēr pirmajā vietā. Drošības noteikumi ir jāievēro. To labi apzinās Māra un Ligita. J. Liģera uzņ.

Bruņošanās sacensība pieaug

ATBRUŅOŠANĀS SARUNĀM NAV CERĪBU REALIZĒTIES. PADOMJU SAVIENĪBA VEICINA BRUŅOŠANOS. ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMI TURPINĀSIES.

Padomju Savienības raķešvīru tors, un ka gala rezultātā viņi panākumi vēl nebūt nenozīmē, pārspēs krievu zinātniekus. Paška Sav. Valstis uzskatāmas par reiz gan tā neizskatās.

zaudētājām arī bruņošanās sacensībā. Amerikāņu militāristi steidzas apgalvot, ka Sav. Valstu arsenālā joprojām ir ieroči, kā kvalitātīvi, tā skaitliski pārāki par krieviem.

Atbruņošanās sarunas, kas turpinājušās jau turpat kopš 2. pasaules kaŗa beigām, līdz šim nav nesušas nekādus rezultātus. No sarunu gaitas var skaidri redzēt, ka nedz viena puse, nedz arī otra par atbruņošanos nopietni nedomā. Tāpat atbruņošanās nav iespējama bez atomieročū mēģinājumu pārtraukuma. Un uz to nav nekādu cerību. Padomju Savienība nepiekrīt pārtraukuma noteikumiem un — tam, kam piekrīt Pad. Savienība, savukārt nepiekrīt Sav. Valstis.

Pagājušās nedēļas nogales sasniegumi pieveduši Pad. Savienību daudz tuvāk mēnesim nekā Sav. Valstis. Amerikāņi vēl joprojām cer, ka viņu financiālā kapacitāte būs noteicošais fak-

No financiālā viedokļa raugoties, protams, Sav. Valstis var atļauties daudz vairāk nekā Padomju Savienība. Tai pašā laikā, rēķinot dolaru par dolaru, Sav. Valstis kā bruņošanās, tā starpplanētu iekaŗošanas laukā izdod apmēram divas trešdaļas vairāk nekā krievi. Padomju Savienība nevar atļauties tik daudz kā Sav. Valstis, bet ar to, ko krievi var atļauties, viņi tiek daudz tālāk nekā amerikāņi.

Nemaz nerēķinot miljardus, ko Sav. Valstu valdība paredzējusi izdot izplatījuma programmai, bruņošanās vien izmaksā fantastisku summu — 52,7 miljardu dolaru gadā. Šai summā, protams, tiek ieskaitīti visjaunākie atommēģinājumi. Sav. Valstu zinātnieki paskaidro, ka nākotnē ļoti iespējama šādu mēģinājumu turpināšana.

Atomieroču mēģinājumu sacensībā Anglija liekas atpalikusi. Francija, savukārt, nereaģē nedz uz amerikāņiem, nedz krieviem. Līdz ar to tas nozīmē, ka Francija nereaģēs uz mēģinājumu pārtraukšanu nedz uz mēģinājumu pārraudzību.

Komūnisms nav atmetis pasaules iekaŗošanas domu. Un bez bruņošanās pasaules iekaŗošana nav reālizējama. Maskavai nav nekādas steigas. Nākotne šādam nodomam vienmēr ir pietiekami tuvu.

Ir iemesls domāt, ka pienāks brīdis, kad rublim būs jākapitulē dolara priekšā. Sav. Valstu budžets, izplatījuma sacensības izdevumus ieskaitot, nākamos gados sasniegs pasakainus simt miljardu dolaru. Ir skaidri zināms, ka dzīves un darba apstākļu dēļ Pad. Savienībai bruņošanās iznāk daudz lētāk, bet bez izdevumiem iztikt nevar arī krievi.

Vienlaicīgā divu padomju kosmonautu parādīšanās izplatījumā amerikāņiem nāca kā liels pārsteigums. Bet, saka Sav.Valstu zinātnieki, šis pārsteigums bija tikai momentāls. Acumirklī Pad. Savienība ir aizsteigusies priekšā. Bet tas ilgi tā nepaliks. Izplatījuma iekaŗošanā Sav. Valstis tagad iesaistījušas visu savu rūpniecību un ar to krievi nevar mēroties. Vienreizējos notikumos krievi pārspējuši amerikāņus. Bet ne nākotnē.

Labi informēti avoti no padomju satelitvalstīm liecina, ka krievu panākumi raķešlaukā notikuši, pateicoties ražošanas samazināšanai citās nozarēs. Piemēram, liecina Austrumvācija, lai veicinātu raķešprodukciju, darbību samazinājusi pat padomju smagā rūpniecība — vai nākais faktors komūnisma veicināšanai pasaulē.

Runojas ne tikai kā Pad. Savienība, bet arī visas Austrumeiropas satelitvalstis. Kamēr Pad. Savienība koncentrējas uz atomieročiem, sateliti koncentrējas uz parastiem ieročiem. Šai ziņā ar krieviem var līdzināties vienīgi Rietumeiropa. Sav. Valstis ir gan pārākas atomlaukā, bet konvencionālo ieroču kvalitātē Pad. Savienība ir pirmā vietā.

Nav nekādu cerību, ka bruņošanās sacensība vispār varētu beigties. Tā sauktiem miera apstākļiem turpinoties, valstīm ir vairāk un vairāk naudas un līdz ar to vairāk līdzekļu bruņošanās vajadzībām. Atbruņošanās, liekas, vēl ir bezgala tālā nākotnē.

ANGLIJA NETIC SAV. VALSTU SPĒJĀM PANĀKT PAD. SAVIENĪBU

SAV. VALSTIS CER UZVARĒT

AMERIKĀŅI STEIDZINĀS RAĶEŠPROGRAMMU. SACENSĪBA PAR MĒNESI VĒL NAV ZAUDĒTA.

Kamēr Maskava gavilē, Vašingtonā noskaņojums ir drūms. Amerikāņi nekad nebija sagaidījuši, ka krievu raķešvīri var paveikt kaut ko tādu, ko viņi paveica pagājušās nedēļas nogalē ar saviem kosmonautu vadītiem satelitiem.

Vienīgais mierinājums, tā vismaz apgalvo oficiālas personas Keip Kanaverālā, ir tas, ka sacensība par mēnesi vēl nav zaudēta, un ka šai virzienā amerikāņi cer krievus pieveikt. Tas nebūs viegli, bet paātrinot pašreizējo raķešprogrammu, tas ļoti iespējams. Angļi šādu varbūtību tomēr apšauba. Pēc viņa domām amerikāņi tagad atpalikuši aiz krieviem vienu gadu un, ja par padomju zinātnieku panākšanu var vispār runāt, tad ne ātrāk kā desmit gadu posmā — daudz par vēlu, lai amerikāņi kļūtu pirmie mēness iekaŗotāji.

Raķešattīstības varēšanas un nevarēšanas laukā sabiedroto starpā pēdējās dienās radušās nopietnas domstarpības. Amerikāņi uztraucas, ka angļi ar saviem pesimistiskiem nākotnes pareģojumiem mēģina piespēlēties krieviem un tīšu prātu pamazina līdzšinējos amerikāņu sasniegumus.

Vašingtonā neviens nemēģina noliegt, ka pašreiz izplatījuma iekaŗošanas sacensībā Pad. Savienība sasniegusi vairāk un aizgājusi tālāk nekā Sav. Valstis. No otras puses atkal, sasniegumu starpība nebūt nav tik liela, ka krievi būtu mūžam nenotverami. Kad pienāks laiks lidojumam uz mēnesi, amerikāņi būs pirmie.

Bet līdz tam būs vēl daudz gadījumu, kad liksies, ka Pad. Savienība progresē straujāk. Tā, piemēram, krievi, droši vien, būs pirmie, kas nosūtīs cilvēka vai cilvēku vadītu satelītu orbitā ap mēnesi. Tas varētu notikt jau ap 1964. gadu, kad amerikāņi tik tādu Sav. Valstīm būs izdevies izgatavot raķetes ar mēness sasniegšanai nepieciešamu atgrūdiena spēku, amerikāņu progress būs nesalīdzināmi straujāks nekā krieviem. Un ap 1967. gadu, kas tagad tiek uzskatīts par likteņīgo gadu lidojumam uz mēnesi, Sav. Valstu daudz pārākais ražošanas potenciāls būs licis sevi pietiekami manīt, lai atstātu krievus otrā vietā.

TREJLAPIS VĀRPU VAINAGĀ

Ir notikumi, kas atstāj tautu likteņu gaitās dziļas pēdas, bet kuŗu sākums un gaitas ir necili un neievēroti. Tāds notikums ir latviešu gaidisma kustības 40 gadi, kas pavadīti zem trejlapja zīmes — Dievam un Tēvzemei. Šajos 40 gados meitenes un vadītājas savos necilos, zaļos formas tērpos strādājušas, audzinot Latvijai meitas — uzticībā Dievam un Tēvzemei, palīdzībā tuvākajam katrā brīdī un paklausībā gaidu 10 likumiem.

Grūts, ērkšķains — un reizē prieka un saules pilns ir šis laiks, kad 1922. g. 15. martā Rīgas apgabaltiesas apstiprināta un vad. Vilhelmīnes Vilkas vadīta, Latvijas Gaidu centrālā organizācija sāk savas takas dzimtenes mežos un birztalās. Šai pašā gadā Latvijas gaidas vārds sāk skanēt pasaules plašumos — 2. starptautiskā konferencē Kembridžā LGCO uzņem Starptautiskajā gaidu padomē. 1923. g. iesvēti organizācijas karogu. Tā devīze: „Esi modra". 1926. g. nodibinājās skautu - gaidu padome prof. V. Maldoņa vadībā. Šajā pašā gadā pirmās Latvijas lielgaidas dod svinīgo solījumu. 1928. g. darbību uzsāk guntiņas. Organizācija aug, veidojas un attīstās līdz ar valsti, kamēr nāk 1940. g. likteņīgie brīži. Šā gada 8. maijā lielgaidas un 16. jūnijā gaidas dod pēdējo solījumu pašu zemē. Deportācijas retina rindas; vara spiež, taču gaidu gars nav salaužams. Rezultātā komūnisti atzīst, ka gaidu organizācija nav pārveidojama un piemērojama, tādēļ — likvidējama.

Ugunskurs gan apdzēsts, taču dzirkstis pelnos nebeidz kvēlot un 1945. g. 28. maijā vad. Elizabete Laufere Vācijā tās atkal uzdedz liesmās. 1947. g. Vācijā ir ap 3000 gaidu un 300 vadītāju. Kaŗa gadi aizveduši daudz vadītāju mūžības takās; daudz citu ziemeļu tundrās. To vietu sāk aizpildīt jaunā audze. Notiek vadītāju kursi gan vietējā, gan plašākā apmērā. 1950 .g. organizācija izbeidz darbību Vācijā un vēlreiz iziet pasaulē — šoreiz burtiski. Kopš šī laika organizācijas darbs ir pasaules mērogā. Tā sadalīta 5 jendās — Vācijas, Zviedrijas, Kanadas, ASV un Austrālijas, kuŗas vada jendu priekšnieces. Organizācijas pr-ce ir vad. E. Laufere Kalifornijā. Darbībai ir savas īpatnības un, no malas vērojot, jāsaka, ka gaidu gars ir apbrīnojama lieta. Tas, pārvarējis tālumus un grūtības, vēl arvien pulcina un vairo latvju gaidu saimi.

Šis pats gars sauc kopā ASV jendu lielajā nometnē Kalamazū, Miičigenā, no š. g. 25. augusta līdz 3. septembrim. Jendas prce vad. Zigrīda Gaujeniece ziņo, ka no viņas 12 vienībām 8 jau pieteikušās nometnot. Sagaida ap 200 meiteņu ar 30 vadītājām. Atsevišķas gaidas un vadītājas paredzējušas ierasties arī no Kanadas. Šo nometni gaidas sauc par savu Jubilejas nometni — par godu aizvadītajiem 40 darbības, prieka, cīņu un atdzimšanas gadiem. Lai nometne izdotos, notikušas daudzas apspriedes, sarakstes, nodarbības un ceļojumi. Nometne būs sadalīta valsts apgabalos: guntiņām — Kurzeme, ar vad. Rasmu Veseli; gaidām — Zemgale, ar vad. Liliju Klētnieci; lielgaidām — Latgale, ar vad. Zigrīdu Gaujenieci un vadītājām — Vidzeme, ar vad. Mildu Pētersoni. Nometnes prce vad. Z. Gaujeniece, komandante — vad. Ginta Ķeņģe - Sika.

Citām tautām ir lauri, ar ko varoņus godināt. Mēs savus klusos darba darītājus varam godināt ar zemes augļiem — vārpu zeltu. Un labākais sauklis, ar ko šo vainagu sasiet, laikam būs pašu gaidu mude un ceļa zīme: „Pasaules tālēs augsim vienotas Latvijai".

ers.

Mūsu lieta ir taisna

Daugavas Vanagu dienas Nujorkā šī mēneša beigās un septembra sākumā solās izvērsties par nozīmīgāko šā gada latviešu sabiedriskās dzīves notikumu Amerikas kontinentā.

Par sarīkojuma norisi jau rakstīts.

Nav šaubu, ka šajās dienās viņi, kas, tēvzemei briesmās esot, rokās tvēra ieroci, nekavēsies tikai aizvadīto cīņu atminās.

Šodien, kad mūsu nāvīgākais ienaidnieks — komūnisms sācis vēl nepiedzīvotu melu kampaņu, lai nekrietnā veidā nomelnotu latviešu patriotus, Daugavas Vanagu saime ir vienota un stipra.

DV organizācijas darbs ir bijis tik nozīmīgs, ka Kremlis bezspēcīgās dusmās dara visu, lai radītu neuzticību un šķeltu mūsu rindas. Kremļa pūliņi paliks bez panākumiem.

Šodien mēs neesam vieni. Brīvās tautas pasaulē apzinās, ka komūnisms ir civilizācijas lielākais ienaidnieks.

Mēs esam nesuši upurus un esam gatavi nest tos šodien un priekšdienās. Mūsu lieta ir taisna.

Mūsu ieroči nav rūsai ēlemti. Brīvība un taisnība ir bīstamākie ieroči, kas Kremlim liek bailēs trīcēt.

—H.

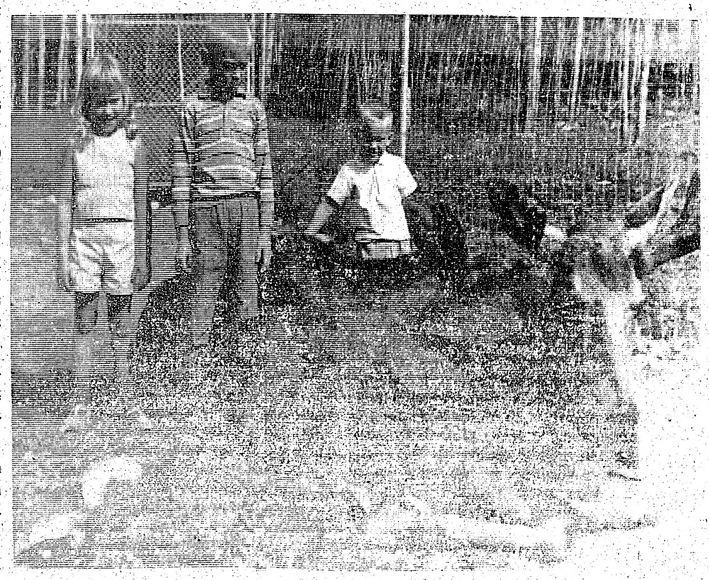

„Lūk, kādas milīgas gotiņas ar garām kājām!" — priecājas latviešu bērni, kad vecāku atvaļinājuma laikā viņi Ontario ziemeļu daļā Timminsas apkārtnē pirmo reizi iepazīstas ar staltradžiem aļņiem.

J. Liģera uzņ.

LATVIJA

Nr. 65. SESTDIEN, 1962. GADA 18. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskirptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Pastiprina pārkrievošanu

Rīgā 26. un 27. jūlijā notika t. s. Augstākās padomes sesija, kuŗā bija jāapspriež okupantu izvirzītās Latvijas skolu problēmas. Referātu par tematu Par skolas sakaru nostiprināšanu ar dzīvi un par tautas izglītības sistēmas tālāku attīstīšanu sniedza leļļu valdības izglītības ministrs A. Elvichs.

Viņš savu referātu iesāka ar Latvijas pirmsokupācijas laika noniecināšanu, izsakot negausīgus melus. Lūk, toreiz Latvijā analfabētu skaits pārsniedzis 11 proc. sevišķi valsts austrumu rajonos, kur analfabētisms sasniedzis 30 proc. Tālākā referāta daļā viņš slavināja krievu okupācijas gadus un nodeklarēja koloniālās varas galma gribu, kas gan nav jauna nevienā punktā. Galvenā prasība ir, lai jauniešus jau skolās sagatavotu ražošanas praksei. Tādēļ skolēniem rūpnīcās jāiekārtojot atsevišķi cechi, lai visi iemācītos izvēlēto arodu. Lauksaimniecības arodiem jāgatavojot visi lauku skolēni. Jāpaplašinot astoņgadīgo un internātskolu skaits. Pēdējās šogad mācīsoties 900 skolēni. Visām vidusskolām jābūt t. s. politechniskajām vidusskolām, kur jaunieši jau apgūtu kādu arodu. Ļoti plaši klāstīta prasība par komūnistiskās audzināšanas pastiprināšanu. Ar jauno mācības gadu visās vidusskolās būšot jauns mācību priekšmets: politisko zināšanu pamati. Tas nozīmē pārkrievināšanas kāpināšanu. Paliekot skolu skaits ar latviešu un krievu valodām, resp. kur ir latviešu un krievu klases. Tādu skolu okupētajā Latvijā jau esot 213. Elvichs pavēlēja arī paplašināt ateisma propagandu un internacionālisma ieaudzināšanu.

Pēdējais nozīmē, ka latviešu jaunieši jānoskaņo labvēlīgi krievu koloniālajai varai, lai būtu tai akli paklausīgi. Protams, skolām pavēlēja arī sniegt palīdzību kolchoziem visās ražošanas nozarēs.

Arī studenti labāk jāsagatavojot politiskajās zinātnēs un ražošanā. Uz skolām jāvirzot sevišķi tie jaunieši, kas izvirzoties ražošanā. Izlase piekrītot partijai.

Elvichs arī uzskaitīja daudzus trūkumus skolotāju sagatavošanā, skolu celtniecībā, skolēnu novešanā no kolchoziem uz skolām, skolēnu ēdināšanā u.t.t. Jānovēršot skolēnu atbirums nesekmības un citu apstākļu dēļ.

Tātad: no visas okupētās Latvijas pseudoparlamenta divu dienu „darba" sevišķi izvirzās 2 prasības; pirmā — visi latviešu skolēni jau skolas laikā jāpieradina pie darba kādā vienkāršā strādnieku arodā, otrkārt — pastiprināma pārkrievināšana krievu imperiālistu komūnisma vārdā.

Likvidē ģimenes mājiņas

SEVIŠĶI SMAGI TO SAJŪTIS BALTIJAS VALSTIS

„Pravdā" 7 augustā publicēts valdības dekrets par vienģimenes māju pakāpenisku likvidēšanu pilsētās. To vietā valdība solās atbalstīt kooperatīvo bloku celšanu. Šādu māju celšanu pa daļai financēs nākošie īrnieki. Šādu māju būvei banka izsniegs aizdevumu līdz 60% no celšanas izmaksas un tas atmaksājams 10 -15 gados.

Atsevišķām republikām dots rikojums pārtraukt gruntsgabalu piešķiršanu privāto māju celšanai un pārtraukt aizdevumu piešķiršanu privātiem būvētājiem. Dekretā norādīts, ka vienģimeņu māju celšana pilsētās izbeigsies tuvākos gados.

Arī līdz šim padomju pilsonim, kas gribēja celt māju, nācās pārvarēt ārkārtējas grūtības, lai dabūtu gruntsgabalu, būvmateriālus un darba spēku. Tam tomēr bija iespēja saņemt kreditu un dabūt strādniekus, kas veiktu būvdarbus savā brīvā laikā.

„New York Times" aizrāda, ka privāto māju celšana bijusi sevišķi izplatīta Baltijas republikās. Tās esot vienkāršas mājiņas, dažreiz ar garāžu.

Izdotais dekrets neattiecas uz individuālo māju celšanu uz laukiem un vasarnīcu celšanu. Cik vērojams, tad padomju valdība ir nodomājusi pakāpeniski likvidēt katru privātu zemes īpašumu. Valdība ar lielu nepatiku skatās uz piemājas zemi kolchozos, tomēr vēl līdz šim atturējusies no asas rīcības šai virzienā tāpēc, ka šī piemājas zeme proporcionāli dod lielāku ražu kā kolchozu zeme. Valdības nodoms ir celt kolchozos daudzģimeņu mājas un panākt to, lai kolchozu strādnieki dzīvotu tādos pat apstākļos, kā rūpniecību strādnieki.

Nesen arī izdots likums, kas atļauj vietējām iestādēm konfiscēt privātās mājas un vasarnīcas, kas iegūtas vai uzceltas ar līdzekļiem, kas nav iegūti no nopelnītās algas.

Šo jauno Padomju valdības soli nevar citādi iztulkot, kā komūnisma padziļināšanu, mazo cilvēku nospiešanu proletāriāta stāvoklī, privātas dzīves ierobežošanu līdz minimumam. Sevišķi smagi to sajutīs latvieši, tāpat kā igauņi un lietuvieši. Pēc saņemtām ziņām secināms, tiklīdz dzīves apstākļi tur daudzmaz uzlabojušies, daudzi latvieši ar apbrīnojamu centību, ieliekot bezgalīgas pūles, uzcēluši sev pieticīgas mājiņas, kuŗās varētu dzīvot savu dzīvi. Jaunais dekrets tagad s a g r a u s to latviešu sapņus, kuŗi meklēja iespēju daudzmaz norobežoties no komūnistiskās bara dzīves. Šāda dzīvošana bārā krievu cilvēka dabai nav nekas neparasts un nav arī pretīgs. Nav dzirdēts, ka no krievu iebraucējiem Latvijā kāds būtu uzcēlis sayu ģimenes māju. Tāpat arī Krievijā šāda parādība nav novērota.

Tas tomēr nenozīmē, ka Krievijā nebūtu lepnu privāto māju un vasarnīcu. Tādas ir valdošās šķiras locekļiem. Nav nekāds noslēpums, ka Maskavā katram, kas pieder pie augstākām aprindām, ir sava „dača" kaut kur priekšpilsētā. Pret tiem jaunais dekrets nevēršas, bet gan tikai pret mazajiem cilvēkiem, kas ar savām rokām un saviem ietaupījumiem tikuši pie „sava kaktiņa, sava stūriša." A. Zv.

PASAULES POLITIKAS SPOGUĻI.

DIVI KRIEVI GAISĀ NOSIT DŪŠU RIETUMIEM

Cuvašs Nikolajevs un ukrainis Popovičs ir Padomijas jaunākie astronauti, kas pag. nedēļā uzstādīja ilguma rekordu telpas lidojumā. Bet viņi uzstādīja vēl otru rekordu — nosita dūšu amerikāņiem.

Ir grūti pateikt, cik šo vaimanātāju vidū bija īstu Amerikas patriotu un cik slepenu pānikas cēlāju un Padomijas līdzjutēju. Tomēr var droši pieņemt, ka pēdējie arī šoreiz strādāja virsstundas, lai izmantotu tik izdevīgu brīdi. Pirmo interviju un avīžu izteiksme bija pārspīlēta, nospiedoša, nesavaldīgi pešimistiska, — tikai ne cieniga, kā tas lielai, stiprai valstij pienāktos.

Varbūt tādēļ kāds jautājums vēl gaida atbildi: kāpēc krievi ir pirmie gaisā?

Ja apzinīgie spēki klusēs, un nodevīgie muļķi kļūs drošāki, tad itin drīz bezbola un boksa masas sāks secināt, kā to Chruščevs grib: — tāpēc, ka komūnisms ir pārāks par brīvo pasauli.

Bet tie, kas komūnismu pazīst, jau kopš 20 gadiem kaut ko līdzīgu paredzēja, kad pēc 2. pasaules kaŗa ASV demobilizēja armiju (krievi nē) un ieslīga ilgi gaiditajā un Rūzvelta sagatavotajā brālīgās sadarbošanās sapnī (bet krievi nē). Amerikāņi sāka dot naudu raķetēm tikai Trūmana valdības beigās, t. i. 10 gadus vēlāk par krieviem. Un tagad šie 10 gadi sevi parāda.

VIENI MELI VAIRĀK

Maskavas spēle ar Berlīnes jautājumu balstās uz domu, ka šī problēma ir neatkarīgās, suverēnās Austrumvācijas „tautas republikas" darīšana. Daudzi šinī pusē tam arī tic ja, protams, izņemot tos ar pieredzi. Bet nav rietumu pusē mōdē uzklausīt cilvēkus ar pieredzi, ja iet runa par komūnismu. Vienīgā laime, ka komūnisti paši laiku pa laikam nāk šai apklusinātai minoritātei palīgā — sagādājot pierādījumus, ka bēgļiem no komūnisma tomēr ir taisnība. Soreizējā ir notiris ar Berlīnes sienu. Ir pagājis gads, kopš tās uzmūrēšanas. Brīvie vācieši rietumu pusē rīkoja demonstrācijas un sauca pāri šim cietuma mūrim: „Slepkavas!", bet austrumu pusē patrulēja — īsti, tīrasiņu Padomijas zaldāti.

Tātad — ja lietas kļūst nopietnākas, nevar vairs noslēpt, kas ir īstais kungs.

KĀ AMERIKA MIERINA ĶĪNAS TAUTU

Kā zināms, Amerika, ar Rūzveltu sākot un Trūmenu turpinot, spieda Ķīnas demokratisko, rietumiem draudzīgo Čangkaišeka valdību sadzīvot ar komūnistu dumpiniekiem. Pēc viena gada uzturēšanās Ķīnā ģen. Maršals kā vienīgo atrisinājumu ieteica uzņemt komūnistus valdībā. Tas notika, un pēc tam dumpinieki gāja uz priekšu neapturami un Čangkaišeks atkāpās uz Formozu.

Tagad Vašingtona izdevusi oficiālu Ķīnas analīzi. Tajā visumā ticami attēlots saimnieciskais posts, bet klasiskā koeksistences filozofijā teikts, ka tas izsaucis Ķīnas tautā „vilšanos, apātiju, demorālizāciju . . . "

Ķīnas tautai esot likts „cerēt tik daudz".

Ir skumji, ka joprojām šie valstsvīri lieto sapņu terminoloģiju: cilvēki pieviļas tikai tad, kad viņi tiešām ir uz ko cerējuši.

Kad komūnisti pārņem varu, tautas parasti necer vairs neko. Pēc Times žurnāla ļoti uzmanīga aprēķina komūnisti pirmajos gados nošāva vismaz 30 miljonus zemkopju. Mēs varam iedomāties, ko Ķīnas cilvēks cerēja no komūnistiem . . . Arī apātija un demorālizācija nav tagad dzimušas, bet ar komūnistiem ieradu šās pirmajā dienā. Un var teikt drīzāk otrādi — kad dzīve kļūst par elli, — kā to Vašingtonas dokuments norāda, — tad cilvēkiem vairs nav ko zaudēt un tad — jā, tad viņš gan sāk cerēt, ka var kas mainīties.

Bet tagad Vašingtonas papīrs gan atņem viņiem pēdējo cerību, sakot, ka Pekingas rezīmes varot „krist evolūcijas ceļā". Tas nozīmē — paaudzēs, gadu simtos. Ļoti labs mierinājums.

Ķīnas bēglis Heings, kas ieradies Toronto, teicis Globe and Mail: „Ķīna ir 200 gadus aiz Kanadas un turpina iet atpakaļ. Bet komūnistu valdību nenogāzīs."

KAD DRAUGI ATSTĀJ ŠAUBĪGOS . . .

Kad ienaidnieki uzbrūk, nav labi, bet tas vismaz ir dabīgi. Kad atkrīt viltus draugi, tad tas ir pat vēlami. Bet kad īsti draugi rūgtumā sāk novērsties, tad tā ir liela nelaime.

Nupat tā izgājis Amerikai. Nesen atkāpās Irānas min. presidents Ali Amini, minot kā iemeslu Sav. Valstu nepietiekamo atbalstu laikā, kad tā piešķir kredītus un pabalstus pat komūnistu Dienvidslavijai un Polijai. Irāna ir Antikomūnistu centrālās organizācijas biedrs kopā ar Pakistānu, Turciju un Angliju. Arī Pakistāna ir izsacījusi neapmierinātību par Amerikas pabalstu politiku.

Tagad otrs stiprs balsts un Amerikas draugs Āzijā, ja var ticēt preses ziņām, ir pagriezis muguru. Tikai tā var izlukot Čangkaišeka slepeno vienošanos ar Sarkano Ķīnu par pamieru tik ilgi, kamēr Čangkaišeks dzīvo (viņš ir ap 80 g. v.). Pēc tam — sava veida nobalsošana un kontakta uzņemšana ar sarkano Ķīnu sāktu kārtot turpmāko.

Formoza šo ziņu gan noliedz, bet nebūtu brīnums, ja tajā slēptos arī patiesība. V. Atāls

LOPKOPĪBA IET UZ LEJU

Rīgas laikraksti 25. jūlija numurā publicē Latvijas 1962. gada pirmā pusgada pavēlētā valsts plāna rezultātus. Tani teikts, ka rūpniecības plāns veikts par 103 proc. Plānus neesot veikusi kuriš nāmo pārvalde, gaļas un piena rūpniecības pārvalde, kā arī atsevišķi uzņēmumi, skaitā 183, kas valstij parādā palikuši 13 milj. rub. Gaļas un piena rūpniecības pārvaldes 117 uzņēmumi valstij palikuši parādā 10 milj. rubļu produkciju. Gaļas un piena rūpniecības plāns veikts par 91 proc. Daži uzņēmumi gan esot veikuši pusgada plānu bruto produkcijas ražošanā, bet ne svarīgāko produkcijas veidu izlaidē natūrā. Rūpniecība neesot pilnīgi veikusi tērauda, elektrificēto dzelzceļu motorvagonu sekciju elektroiekārtas, automatisko telefona centrāļu, telefona aparātu, kūdras brikešu, līmētā finiera, gaļas, desu, sviesta, pilnpiena un konservu ražošanā.

Ja atskaitītu augsto brāķa procentu (no 25 līdz 50 procentiem un dažviet simtprocentīgu), tad lielīšanās ar plānu veikšanu rūpniecībā ir patiesībā visai kuriozā.

Pārskatā uzdots, ka kolchozos un padomju saimniecībās uz šā gada 1. jūliju sabiedriskajos gānāmpulkos ir: 837.000 lielopi, no tiem govis 335.000, cūkas 697.000. Salīdzinot ar 1961. g. 1. jūliju, liellopu skaits esot par 6 proc. pieaudzis, bet cūku — par 12 proc. samazinājies.

Pie tam krievu plāni prasa, lai šogad govju skaits palielinātos par 15—18 procentiem. Samazinājies arī aitu skaits. Daudzos kolchozos un padomju saimnie-

(Nobeigums 8. lpp.)

NAŽU VAROŅI OKUPANTU SKOLĀS

Traģisks liktenis ir latviešu jaunatnei zem krievu okupantu varas. To apliecina arī neskaitāmi raksti Rīgas laikrakstos, protams, ne jau ievadrakstos, bet ārpus tiem, aprakstot jaunatnes dzīves norises. Ja nesen plaši Padomju jaunatne aprakstīja, ka jauniešu brīvlaika dzīve ir gaužām pelēka un vienmuļa, tad pēdējā laikā vairākkārt ir piemināti uzbrukumi ar nazi un paštnāvības.

Lūk, PJ 24. jūlija numurā plašā rakstā attēlo jaunekļa - celtnieka Edvīna Zommera saduršanu Cēsīs uz ielas, kur viņam uzbrukuši vairāki jaunieši, sadūruši, žemē vēl sists, spārdīts kājām. Ar lielām ārstu pūlēm viņa dzīvība gan glābta, bet viņa kājas palikušas paralizētas un visu mūžu viņš nevarēšot staigāt. Šķiet, uzbrucēji ir bijuši okupantu piederīgie, jo PJ šoreiz nemin viņu vārdus, kā to parasti dara, ja vainīgie ir latvieši. Tie gan esot sodīti ar augstāko soda mēru. Tā parasti sauc nošaušanu, bet šajā gadījumā var nozīmēt (ja vainīgie bija okupanti, ref.) ar augstāko ieslodzījuma mēru — 15 gadus spaidu darbos.

Cīņa savukārt apraksta Balvu vidusskolas audzēknes 17 g. vecās Irenes Sarkanes pašnāvību noslēpumainos apstākļos. Viņai skolā neveicies ar mācībām. Klases audzinātāja krieviete Tamara Krutika pret viņu izturējusies vienaldzīgi, bet bioloģijas skolotāja Kivkūcāne izturējusies ironiski, ar jaunu izsmieklu un no viņas visi skolēni baidoties, arī nelaimīgā Irene, kuŗa pie Kivkūcānes divnieku dabūjusi pirms kļūmīgā sola. Viņas vecāki strādājot kolchozā un pie tam tā, kā režīms to prasa — no agra rīta līdz vēlai naktij un viņiem nebija laika parādīt savai meitai sirsnību, vecāku mīlestību un izpratni. Okupantu laikraksts pēc šīs latviešu jaunavas pašnāvības nu pārmet vecākiem, arī skolotājiem par slikto audzināšanu. Var droši pieņemt, ka šie skolotāji ir partijas biedri, kas audzinātāju amatos iekļuvuši ar partijas biedru kartēm. Lūk, Cīņa rakstā arī pastāsta, kā skolotāja audzina: „Kas no tevis ir, tikai greizais augums un stilīgās drēbes," tā Kivkūcāne klasē izsmējusi kādu skolnieku. Viņa protot arī citus izteicienus: „Cāļa galva, jūs esat tikai nulle priekš manis!" Irēne Sarkane tur guvusi mazvērtības apziņu, piebilst Cīņa. Protams, no tāda skolotāju — partijnieku terrora jācieš visiem skolēniem, tikai ne jau visi ir tik trausli, kāda ir bijusi šī nelaimīgā latviešu jaunava. Taču visās okupētās Latvijas skolās ieviests terrors, baigi tikumi, izspiegošana, nodevība u. t. t. Tā kā skolēnus bieži izdzen darbos, gan uz kolchoziem, gan veca metalla, gan papīra vākšanā, gan citur, tad mācības skolas dienās ārkārtīgi palielinās, jo paredzētā programma jāizņem. Daudzi skolēni tādēļ nespēj kārtīgi sekot, par ko tad saņem nepietiekamas atzīmes un dažādus sodus un brutālas nievas, kā tas attēlots Cīņā. Patiesībā arī šīs jaunavas — Irēnes Sarkanes nobendēšanā ir vainojams okupantu režīms, kuŗa radītie skolu apstākļi ir vienkārši bezjēdzīgi. Pie tam pašnāvību skaits okupētajā Latvijā vispār ir ļoti liels. Rīgas avīzes par to gan reti raksta.

VAI MUNTERS PĀRVĀCIES?

Vilhelms Munters ar sievu vēl nesen Rīgā dzīvoja Kārļa Marksa (bij. Ģertrūdes) ielas nama 4. stāvā. Tur Munteriem ir 2 istabas, bet dzīvokli mīt vēl 2 īrnieki, ar kuŗiem, kā t. s. komūnālajos dzīvokļos parasts, jādalās ne vien ar virtuvi, bet arī ar vannu, ja tā vispār ir vai darbojas.

Varbūt, ka ar brīvo latviešu samulsināšanai domātiem rakstiem un meliem Vilhelms Munters ir jau izpelnījies pieklājīgāku dzīvokli?

CILV

Alfreda Dzi

Mūsu dzimtenes dabas, lauku sētas un meža valstības iemūžinātājs Alfreds Dziļums savā romānā „Cilvēki vētrā" ir atkal dzimtenē, bet šoreiz tā nav vairs tā dzimtene, kur cilvēki dzīvoja laimīgi savu zemi kopjot ar vienīgām likstām un ciņu ar dabas

Dr. ZENTA MAURIŅA

uzsākusi savu divpadsmito gadsākārtējo prekšlasījumu turneju pa Vāciju un Sveici, kur viņa runās par tematu „Eiropas un Indijas kultūru iezīme" un „Dzīves pilnveidojums". Viņas priekšlasījumi paredzēti:

31. augustā Aarauā, 3. septembrī Beromisterā, 4. sept. Badenā, 6. sept. Cirichē, 7. sept. Lenceburgā, 10. sept. Oltenā, 14. sept. Garmiš-Partenkirchenā, 17. sept. Minchenē, 19. sept. Nirnbergā, 24. sept. Mannheimā, 26. sept. Disseldorfā, 27. sept. Ķelnē pie R., 28. sept. Buerā, 1. oktobrī Hoxterā, 2. okt. Bad Gandersheimā, 3. okt. Hannoverā, 5. okt. Bremenē, 7. okt. Hamburgā, 10. okt. Kilē un 11. oktobrī Lībekā.

Mūzikas festivāls Stratfordā beidzies

Par pēdējo klasiskās mūzikas koncertu Stratfordas festivāla ietvaros Kanadas kritiķus sajaukšmes bija vienbalsīgi labas.

Globe and Mail mūzikas kritiķis Kraglunds nosauca dziedātāju Lois Maršalu un čellistu L. Rosi par dziviem simboliem labākajam, ko Stratfordas festivāls šovasar sniedzis.

Koncerts bijis izcils. L. Maršala devusi nepārspējamu Haidna āriju dziedājumu kā dramatiskajos zemajos, tā visaugstākajos balss posmos.

Savdabīgs Kraglunda secinājums, pieminot čellista Leonarda Roses Bokerini B - minora koncerta iztulkojumu, ka diriģents esot lieks, ja labi sagatavoti mūziķi strādā ar solistu, kuŗu respektē.

MĀKSLAS CHRONIKA

● Jaunās paaudzes dziedone Vija Stokmane, kas studē valodas Mičigenas valsts universitātē Lansingā, šinī vasarā 10 nedēļas pavada Eiropā. Viņa iekļūpināta šīs universitātes organizētā studiju grupā, kas apceļo Franciju, Austriju, Angliju, Italiju un tagad uz vienu mēnesi piedalās vācu valodas kursos Freiburgas universitātē Vācijā. Studiju grupā V. Stokmane ir vienīgā latviete.

● Obojists Andrejs Jansons ar savu jauno dzīvesbiedri bija ieradies Grand Rapidos, ciemojoties pie savas mātes brāļa prof. R. Markusa un citiem pazistamiem. A. Jansons nākošā sezonā pāriet no Baltimoras uz Pitsburgu un darbosies šīs pilsētas simfoniskajā orķestrī. V. Z.

NEREDZAMĀ DIVĪZIJA

PA SLEPENO AĢENTU BĪSTAMAJĀM GAITĀM.

(24. turpinājums)

Šajās juku pilnajās dienās britu misijas vadītāju Lokartu Maskavā negaidot apmeklējuši divi latvieši — pulkvedis Jānis Bērziņš un kāds Šmidchens.

Pulkvedis Bērziņš nepārprotami pateicis, ka latviešu strēlnieki gan apstākļu sagadīšanās dēļ ir ņēmuši aktīvu dalību boļševiku revolūcijā, bet tālāk cīnīties boļševiku labā tie nedomājot. Visu strēlnieku vienīgā vēlēšanās vienmēr esot bijusi izmantot jukas īrstošajā krievu imperijā, lai pašu tēvzeme Latvija reiz iegūtu brīvību un neatkarību."

„Izklausās labi," pulkvedis Sēlis, droši vien, zināja par Jāņa Bērziņa un Šmidchena gaitām.

„Svarīgākais ir tas," Krēsliņš turpināja, „ka mūsu Jānis Bērziņš britu pārstāvim nepārprotami pateicis, ka latviešu strēlnieki nekādā gadījumā necīnīsies pret rietumu valstu izceltajiem desanta spēkiem. Strēlnieku vienīgā vēlēšanās ir atgriezties savā brīvā tēvu zemē. Šāds apliecinājums Lokartam, varbūt tā paša Rilija ieteikumā, deva ierosmi trakam plānam. Ar latviešu strēlnieku palīdzību sākt pretrevolūciju. Rilija ideja bijusi ar abu latviešu pulkvežu palīdzību izdevīgā brīdī apcietināt visus boļševiku varas vīrus.

28. augustā komūnistu partijas Centrālā izpildkomiteja Maskavas Operas namā gatavojās svarīgai apspriedei. Šeit sākās Rilija plāns, un Maskavā nebija varas, kas tā reālizēšanu varētu apturēt."

„Vai Lokarts nebija kādreizējais britu ģenerālkonsuls Maskavā?" pulkvedis pārtrauca Krēsliņa stāstījumu.

„Iespējams." Krēsliņš turpināja. „Interesantākais visā šajā lietā ir tas, ka pasākumā sava loma bijusi latviešu meitietim, ko es jau pieminēju."

„Vai tu esi drošs, ka sievietes vārds toreiz nebija cits? Teiksim, Briede vai kas līdzīgs," pulkvedis atcerējās, ka Krēsliņa pieteiktā apmeklējuma dēļ Marija Briedīte pirms stundas, nepaspējot ziņot par savām gaitām, steigā atgriezās savā istabā.

„Protams, ka nē! Britu aģenta Rileja plāna autors esot bijis neviens cits kā angļu politikis Vinstons Čerčils. Frīdes jaunkundze tāpat kā viņas brālis un otrs pulkvedis Bērziņš līdzdalību bīstamajā pasākumā samaksāja ar savām dzīvībām."

„Bez šaubām, tev taisnība. Sievietei, ko es iedomājos, nav brāļa. Tajā laikā viņa varēja būt tikai mazs skuķēns. Krievu skuķēns."

„Pie tam viņa patlaban atrodas Rīgā," Krēsliņš piemetināja.

„Tā?" Sēlis izlikās pārsteigts. „Atgriezīsimies pie mūsu sazvērniekiem."

„Un atstāsim Piekto vilni citai reizei," Krēsliņa balsī bija manāms rūgtums. „Ja plāns būtu izdevies, tad pasaules revolūcijas sludinātāju sekte šodien piederētu vēsturei. Gadījās, ka partijas augstākā izpildkomiteja savu mītiņu pārlika uz 6. septembri.

Īsi pirms 28. augusta abi latviešu strēlnieku pulkveži, kapteiņa Rileja aicināti, ieradās slepenā apspriedē pie franču ģenerālkonsula. Lokarts gan esot brīdinājis, lai nepārsteidzas. Rilijs negribējis apvērsuma reālizēšanu atlikt. Šajā liktenīgajā apspriedē bez franču un britu virsniekiem piedalījies arī Parīzes laikraksta Figaro Maskavas korespondents. Viņa vārds, ja atmiņa nevīļ, bija Maršands.

Rilijs man apgalvoja, ka franču žurnālists izrādījies slepens komūnistu draugs. Tūliņ pēc liktenīgās apspriedes devies uz Kremli.

Mūsu strelķu dumpīgos pulkvežus jau nākamā dienā čeka apcietināja. Pēc nežēlīgas spīdzināšanas Bērziņš un Priede esot atzinušies. Pulkveža Priedes vai Trīdes māsu apcietināja pāris dienas vēlāk. Rilijs vēl pēdējā brīdī tika pāri uz Somiju. Gadu vēlāk viņš atgriezās Krievijā. Ar Lubļankas cietumu viņš esot iepazinies tikai 1925. gadā. Tur es redzēju viņu vaigu vaigā"

„Jautājums — vai tavs Lubļankas Rilijs ir patiesi bijis īstais Rilijs," Sēlis sāka risināt savu teoriju. „Kādēļ gan tavās acīs viņš ir tik nozīmīgs? Kādēļ gan šis Rilijs varētu būt vēl šodien dzīvs? Ko gan viņš varētu mums dot?"

„Es domāju, ka tas bija īstais Rilijs," Krēsliņš pats piepildīja glāzi. „Viņš varētu mums ļoti daudz ko dot. Viņš bija vai ir lielākais komūnisma ienaidnieks. Viņš nekad nebaidījās vārdu vietā par cīņas ieročiem izraudzīties darbus. Jau toreiz Sidnejs paredzēja sarkanās armijas sacelšanos pret Staļina varmācību. Kad mēs tikāmies pēdējo reizi, biju laikam iemantojis Rilija uzticību. Man vēl šodien ausīs skan viņa vārdi: ja mirt, tad mirt, bet ar mūziku. Cīnities arī tad, ja cīņa liekas bez izredzēm."

„Tas izklausās diezgan patētiski," pulkvedis piecēlās.

„Beigās uzvara tomēr būs taisno pusē — tā teica Rilijs," arī Krēsliņš izrausās no ērtā ādas krēsla.

„Šodien viņa padoms mums varētu noderēt, ja vien Rīgā nebūtu . . . "

„Neesiet pārsteigti, mīļais pulkvedi, „ja kādā vakara stundā pie jūsu durvīm pieklauvē kapteinis Sidnejs Džordžs Rilijs. Mani viņš nenodeva. Vienalga, kādas tautas asinis ritētu viņa dzīslās. Es domāju vecāko pasaules bēgļu, Rijāts — īru, Tamara Mālova — krievu vai angļu."

„Vai nebūtu bijis labi, ja beigās izrādītos, ka noslēpumainais kapteinis ir patiesībā mūsu pašu Rīgas puika. Teiksim — Dzegužkalna vai Grīziņkalna . . . " Sēlis smaidīja.

„Viņš runāja arī latviski. Kas arī nebūtu bijuši viņa māte un tēvs; manās acīs viņš bija puika uz goda," arī Krēsliņš mēģināja izraisīt smaidu.

„Ir pārāk vēls. Pazudīšu, kamēr vēl nakts. Ja ar mani kas notiktu — galvenajā pastā 37. skapītī ir daži papīri"

„Esi uzmanīgs," pulkvedis pats pavadīja Krēsliņu līdz pat viesnīcas sētas kāpnēm.

Kad Krēsliņš bija pazudis nakts tumsā, pulkvedis pamodināja savu sekretāru:

(Turpinājums sekos)

Līgava: „Voldi, vai tu nenāktu iepazities ar maniem vecākiem?"

ģimenes mājiņas

TO SAJUTIS BALTIJAS VALSTIS

publicēts kiem un vasarnīcu celšanu. Cik
vienģime- vērojams, tad padomju valdība
likvidēša- ir nodomājusi pakāpeniski lik-
aldība so- vidēt katru privātu zemes īpašu-
o bloku mu. Valdība ar lielu nepatiku
išanu pa skatās uz piemājas zemi kolcho-
irnieki. zos, tomēr vēl līdz šim atturē-
izsniegs jusies no asas rīcības šai virzie-
celšanas nā tāpēc, ka šī piemājas zeme
ājams 10 proporcionāli dod lielāku ražu
kā kolchozu zeme. Valdības no-
ām dots doms ir celt kolchozos daudzģi-
ntsgaba- meņu mājas un panākt to, lai
māju cel- kolchozu strādnieki dzīvotu tā-
zdevumu dos pat apstākļos, kā rūpniecību
būvētā- strādnieki.
ka vien- Nesen arī izdots likums, kas
pilsētās atļauj vietējām iestādēm kon-
s. fiscēt privātās mājas un vasar-
u pilso- nīcas, kas iegūtas vai uzceltas
māju, nā- ar līdzekļiem, kas nav iegūti no
as grūti- nopelnītās algas.
tsgabalu, Šo jauno Padomju valdības
spēku. soli nevar citādi iztulkot, kā ko-
saņemt mūnisma padziļināšanu, mazo
dniekus, cilvēku nospiešanu proletarināta
vā brīvā stāvoklī, privātas dzīves ierobe-
žošanu līdz minimumam. Seviš-
zrāda, ka ķi smagi to sajutīs latvieši, tāpat
ijusi se- kā igauņi un lietuvieši. Pēc sa-
republi- ņemtām ziņām secināms, tiklīdz
as māji- dzīves apstākļi tur daudzmaz uz-
ecas uz labojušies, daudzi latvieši ar ap-
uz lau- brīnojamu centību, ieliekot bez-
galīgas pūles, uzcēluši sev pieti-
cīgas mājiņas, kurās varētu dzī-
vot savu dzīvi. Jaunais dekrets
tagad s a g r a u s to latviešu
sapņus, kuŗi meklēja iespēju
daudzmaz norobežoties no ko-
mūnistiskās bara dzīves. Šāda
dzīvošana barā krievu cilvēka
dabai nav nekas neparasts un
nav arī pretīgs. Nav dzirdēts, ka
no krievu iebraucējiem Latvijā
kāds būtu uzcēlis savu ģimenes
māju. Tāpat arī Krievijā šāda
parādība nav novērota.
Tas tomēr nenozīmē, ka Krie-
vijā nebūtu lepnu privāto māju
un vasarnīcu. Tādas ir valdošās
šķiras locekļiem. Nav nekāds no-
slēpums, ka Maskavā katram,
kas pieder pie augstākām aprin-
dām, ir sava „dača" kaut kur
priekšpilsētā. Pret tiem jaunais
dekrets nevēršas, bet gan tikai
pret mazajiem cilvēkiem, kas ar
savām rokām un saviem ietau-
pījumiem tikuši pie „sava kaktiņa,
sava stūrīša." A. Zv.

VAI MUNTERS PĀRVĀCIES?

Vilhelms Munters ar sievu vēl nesen Rīgā dzīvoja Kārļa Marksa (bij. Ģertrūdes) ielas nama 4. stāvā. Tur Munteriem ir 2 istabas, bet dzīvokli mīt vēl 2 īrnieki, ar kuŗiem, kā t. s. komūnālajos dzīvokļos parasts, jādalās ne vien ar virtuvi, bet arī ar vannu, ja tā vispār ir vai darbojas.

Varbūt, ka ar brīvo latviešu samulsināšanai domātiem rakstiem un meliem Vilhelms Munters ir jau izpelnījies pieklājīgāku dzīvokli?

Dzegužkalna vai Grīziņkalna . . ." Sēlis

ja arī latviski. Kas arī nebūtu bijuši viņa manās acīs viņš bija puika uz goda," arī āja izraisīt smaidu.

vēls. Pazudīšu, kamēr vēl nakts. Ja ar mani galvenajā pastā 37. skapītī ir daži papīri"

nīgs," pulkvedis pats pavadīja Krēsliņu as sētas kāpnēm.

iņš bija pazudis nakts tumsā, pulkvedis pa sekretāru:

(Turpinājums sekos)

i, vai tu nenāktu iepazīties ar maniem ve-cākiem?"

CILVĒKI VĒTRĀ

Alfreda Dziļuma romāns, Grāmatu draugs, 1961.

Mūsu dzimtenes dabas, lauku sētas un meža valstības iemūžinātājs Alfreds Dziļums savā romānā „Cilvēki vētrā" ir atkal dzimtenē, bet šoreiz tā nav vairs tā dzimtene, kur cilvēki dzīvoja laimīgi savu zemi kopjot ar vienīgām likstām un ciņu ar dabas spēkiem, kaut vai purva nosusināšanā, kā to lasām viņa „Celmi niekos." Šoreiz dzimtenē palikušajiem jācīnās ar pārdabiskiem spēkiem — sarkanā mēra postošo varu, kas iznīcina ne tikai brīvības gados uzplaukušo lauksaimniecību, bet arī pašus citkārt laimīgos zemes kopējus. Izlasot šo grāmatu, liekas, ka patiesi mūsu dzimtenei ir gājis pāri kāds negaisa vilnis, kas taustas dzīvos spēkus izmētājis pa visu pasauli, bet tie, kam laimējies patverties, tiek pazemināti, vajāti un verdzināti.

Romāns sākas ar rudeni, kad dzimtenei pāri pārveļas kara rati ar sekojošām krievu ordām. Baigajiem kara viesuļu dārdiem tricinot Cepļa kalnu drebēja cilvēku sirdis par savu un piederīgo dzīvībām Kurzemes frontē. Tur ir Apiņu Māle, Purmaļu Emma, Lejas Marga un Jumiķu Kate, kuŗām vīri frontē. Tur ir Pēteris Vinda,kas saņem vēsti par sava dēla nāvi, kas kritis uzbrukumā ejot. Pēteris Vinda Cepļa kalna sievām ir kā vienīgais atbalsts padomam un palīgs darbos.

Līdz ko Cepļa kalnu pārripo krievu tanki un pārskrien sarkanarmiešu grupas, tur ierodas Mazjēcis, kas pirms trim gadiem sarkanarmijai atkāpjoties bija aizskrējis tai līdzi. Mazjēcis tagad tēlo tautas varoni un goda pilsoni, bet Cepļa kalna iedzīvotājiem viņš ir visu ienīsts tautas nodevējs 14. jūnija izsūtīšanā un svešas tautas roklaizis. Mazjēča uzsūtītie uzdzīves kārie sarkanarmieši izvaro un nogalina Lejas Margu, atstājot mazo meiteni Alīnu bāreni, par kuŗu uzņemas rūpēties vecā Urzuļa. Mazjēcis kļūst milicis, apmetas bijušā aizsarga Purmaļa mājā, jo saimniece Emma aizbraukusi bēgļu gaitās, un sapārojas ar Kūku Betiju, kas ir patiesībā Mazjēča izrīkotāja, jo pašam ir cāļa dūša. Kad Purmaļu Emma atgriežas no bēgļu gaitām, viņai tur savās mājās vairs nav vietas.

Pēc bargas ziemas un smagajām kaujām Kurzemes frontē sniegā un salā seko pavasaris, kad daba mostas jaunai dzīvībai, apklājot trūdus un pīšļus, zemē guldīto un virszemē palikušo līku paliekas un asinīm slacītos kaujas laukus. Norīb pēdējie šāvieni Kurzemes cietoksnī, norimst karš un parastos apstākļos varētu sākties jauna dzīve, bet Cepļa kalna iedzīvotājiem tās ir nezinu un tumšas nākotnes nojautu pilnas dienas. Kara vētras bija rimušas, bet vēl briesmīgāka vētra stāvēja priekšā, alkdama cilvēku dzīvību, asiņu, iznīcības un posta.

Dziļā tīreļa purva un meža biezokņa aizsegā slēpjas grupa leģionāru, starp tiem Vārpu Arvīds no Cepļa kalna zem pieņemta vārda Zaļā Varde. Viņus slepeni ēdina Rēķa vecākā meite Ede un Lejas Marģas 13 gadīgā Alīna. Partizāni darbojas arī citur.

Milicis Mazjēcis tiek naktī no partizāniem bridināts neaiztikt Cepļa kalna ļaudis.

Sarkanarmijas grupas izkrata Cepļa kalna mājas un ķemmē mežu, bet partizānus neatrod, jo mazā Alīna viņus noslēpusi lauku grāvju krūmos. Pēc nakti Vārpās izkurinātas pirts un turpat uz lāvas ieturētas maltītes partizāni dodas uz citu slēptuvi. Vārpu Arvīds neiztur meža dzīvi, jo ārpus tās ir viņa mājas,

(Nobeigums 8. lpp.)

Edvarts Tūters

PĒDAS

Laiks aiztek projām kā upe —
Dažubrīd rāms un skaidrs,
Dažubrīd sajaucot dulķi
Dziļumus klusos un straumes,
Maigi kas apglauda krastus.

Visur nu redzamas pēdas —
Gruveši, kapi un žogi,
Cilvēki vidū, bez mājām.
Gadi steidz bijušo aprakt,
Nepaver nākotni skaidru.

Laiks aiztek projām kā upe,
Paliek aiz viņa tik bēdas
Un gruveši — šī laika pēdas.

ZINTIS

A. KALNĀJA APGĀDS ČIKAGĀ, ASV. 118 LPP.

Šinīs dienās latviešus un arī mūsu draugus, cittautiešus, sasniedza A. Kalnāja apgāda izdotās Zintis — žurnāls angļu valodā, — veltīts mūsu zinātnei, rakstniecībai un mākslai. Šoreiz tas ir dubultnumurs 6./7. ar ļoti bagātīgu un vērtīgu saturu, tā ievadījumā par moto ir likti Raiņa vārdi no drāmas „Jāzeps un viņa brāļi". Īpatnēji saistoša ir rakstnieka Valdemāra Kārkliņa novele (R. Speirs tulkojumā) „Tur iet līgava". Ar pašu autoru (kā rakstnieku un tulkotāju) iepazīstina Z. Ritmaņa raksts (Atoma tulk.). Rakstnieks Guntis Zariņš ir devis jauku stāstu „Ādams un Ieva". Par latviešu tautas dziesmām ir rakstījis V. Bērzkalns, tuvāk pakavējoties arī pie senējā mūzikas instrumenta - kokles. Jānis Andrups rakstā par latviešu literatūru trimdā un dzimtenē izsaka daudz pārdomu, par kuŗām mums ir jādomā ,ja gribam vēl uzturēt dzīvu mūsu rakstniecību. Vai trimdā aug rezerves — latviskā gara sargi, jo nu jau ir vesela paaudze, kuŗa apguvusi svešo zemju skolas. Vai viņi vēl lasīs savas tautas valodā? Daudz problēmu šajā sakarībā raksta autors ir aizkāris, pieminēdams arī trimdā mirušo un dzīvo rakstnieku un dzejnieku dzīves un darbus. Mūsu vēsturi pārstāv sūtņa A. Spekkes raksts (Amber - Substance of the Sun). Tas ir fragments no sūtņa grāmatas, kuŗu izdeva M. Goppers Stokholmā 1957. gadā. Gleznieciba Irvings Stones lasītāju iepazīstina ar jauno gleznotāju Raimondu Staprānu, ar viņa dzīvi un darbiem. Rakstu papildina arī vairāki darbu attēli — melni baltie uzņēmumi.

Dzejā tilts ir mests no mūsu klasiķiem līdz jaunākajiem laikiem. To pārstāv Aspazija, R. Blaumanis, Rainis, J. Medenis, V. Sniķere, A. P. Mierkalns.

Foto kopijā tautas dziesma „Āvu, āvu balti kājas" nelaika komponista V. Dārziņa aranžējumā — ar notīm, latvisko un angļu tekstu sveštautieti tuvāk ievada mūtu dainu pasaulē.

Chronikas nodaļa ir ļoti plaša un bagātīga. Tur ir sveicieni mūsu rakstniecības senioram J. Jaunsudrabiņam 85. dzimšanas dienā — Z. Ritmaņa raksts (Ojāra Krātiņa tulk.). E. Gūtmanis rakstījis par šachistu Ed. Medni. R. Speirs piemin V. Sniķeres jaunāko dzeju krājumu „Nemitas minamais". Par kristiānismu runā Dr. theol. et Dr. phil. H. Biezais. Ruta Speirs tulkojusi Jāņa Veseļa rakstu par Laimu. Tāpat mūsu senču dievus piemin ēj Brastiņš — savu rakstu veltīdams mūžībā aizgājušā rakstnieka J. Veseļa piemiņai. Ievērības cienīgs ir prof. Dr. E. Andersona apcerējums par līgo svētkiem.

Vāka zīmējumu darinājis V. Šimanis. Žurnāla saturu labi papildina daudz attēlu un ziņas par rakstu autoriem.

Z. Ritmanis

POPULĀRĀ VEIDĀ SARAKSTĪTA PRETKOMŪNISTISKA GRĀMATA

„COMMUNISM IN THE MODERN WORLD" by Roy Cadwell, Dorrance & Co. izdevums, 251 lpp., cena — $ 4.95.

Pret komūnistu kustību un idejām pēdējos gados cīnās daudzi autori. Vairākās brīvās pasaules universitātēs ir pat atsevišķi šīs kustības pētniecības institūti, kas publicējuši prāvu skaitu pētījumu, kas komūnismu nostāda pareizā gaismā, bet visu šo grāmatu trūkums ir to pārāk teorētiskā un zinātniskā pieeja, kas padara tās parastiem mirstīgiem ne visai viegli sagremojamas. Šai ziņā visai patīkams izņēmums ir apskatāmais darbs, ko gan sarakstījis Toronto universitātes un Osgood Hall tiesību skolas absolvents, bet kas visu grāmatu ieturējis populāras zinātnes grāmatu robežās. Ar to ir izdarīts liels pakalpojums pretkomūnistu kustībai.

Autors grāmatas apakšvirsrakstā izteicis sava apcerējuma mērķi, nosaucot to par „komūnistu pasaules dominācijas stratēģijas un taktikas skicējumu, un kas demokratijām būtu jādara sakarā ar to". Modernā pasaule komūnisma ietekmi ignorē, neraugoties uz to, vai to kāds atzīst par labu vai ļaunu. Komūnisms ir modernās pasaules sastāvdaļa un demokratijām ir jāizprot, kā un kāpēc tas iedarbojas, ja tās grib palikt pie dzīvības.

Komūnisms nav nekāds pārāks cilvēku pārvaldīšanas paņēmiens. Tas nav arī nenovēršamais un nemaldīgais valdības veids, ko pareģo Markss. Tas tomēr ir nežēlīgs cilvēku pārvaldīšanas paņēmiens. Līdz šim viss, ko komūnisms ir sasniedzis, ir nācis par labu valstij, nevis cilvēkiem, no kuŗiem šī valsts sastāv. Demokratijas savus mērķus rauga sasniegt, respektējot atsevišķu individu tiesības un individuālo brīvību. Komūnisti to dara, noliedzot individa tiesības un individuālu brīvību, atļaujot tikai tādas brīvības, kam piekrīt valsts vara.

Autors pasvītro jau pašā grāmatas sākumā, ka „komūnisms ir vairāk nekā politiska programma: tas ir filozofija un ticība", jo šī „doktrīna aptver visu cilvēka sociālo, saimniecisko, politisko un intelektuālo aktivitāti".

Dažus cilvēkus „vilina ekonomiskās demokratijas meldijas", ko spēlējis Markss, „neapzinādamies, uz kurieni tos vada, jo Markss pats to nezināja. „Viņš gan izstrādāja kādu ekonomisku pasauli, kuŗā tas dzīvoja. Iznīcinādams kapitālistisko pasauli, viņa teorijas neatstāja nekā, uz ko viņa sekotāji kaut ko varētu uzcelt . . .

Markss nekad nav ticējis demokratiskam valdības veidam. Tas arī demokratiju neuzskatija par vēlamāko valsts veidu. Savā „Kapitālā" viņš saka, ka „valsts ir šķiras dominācijas mašīna" un ka „valsts eksistence un verdzības eksistence nav atdalāmas" lietas.

Komūnistu partijas orgāni ir centrālā komiteja, kongress, sekretāriāts, organizācijas birojs un kontrolkomisija. Autors atsedz visu šo iestāžu nedemokratisko būtību un parāda visā kailumā, uz ko balstās un kā pie varas tiek sarkanie diktātori.

Savā ārpolitikā komūnisms tiecas pēc pasaules varas, un, pēc autora domām, rietumos būtu jārada kaut kas līdzīgs brīvo nāciju apvienotai kopvalstij, lai sekmīgi apkarotu tālāko komūnisma izplešanos.

Kopš 1917. gada Krievija ir izveidojusies par pasaules lielāko koloniālo varu. Jau pirms tam lords Palmerstons 1860. gadā izteicās: „Krievi tiecas paplašināt savas robežas tik ātri, cik ātri to pieļauj viņu kaimiņu bailība vai apatija". Kopš 1939. g. Krievija ir ieņēmusi un inkorporējusi savās robežās 265.000 kvadrātjūdžu svešas zemes, t. i. lielāku platību nekā ir Francijai un Beļģijai kopā. Pirms tam tā pārņēma Ukrainu un Besarabiju ar 30 miljoniem iedzīvotāju. Krievija ir lielākais Āzijas kolonizātors.

Komūnisti visai plaši izveidojuši savas propagandas sistēmu brīvajā pasaules daļā, lai panāktu sev labvēlīgu noskaņojumu. Propagandā lietoto vārdu nozīme ir dažāda, atkarībā, vai tos lieto Pad. Savienībā pašā, vai ārzemēs. Visos gadījumos vārds ir komūnistiem ciņas ierocis.

Pašlaik Krievijai ir stiprākā armija Eiropā. Pirmo reizi savā vēsturē Krievija var izaicināt rietumus. Rūpnīcas, kas šodien ražo traktorus un smagos automobiļus, rīt var ražot tankus un lielgabalus. Kara potenciāla uzturēšanai tā arvienu dod priekšroku pret visu ko citu. Protams, ko var iegūt ar propagandu un sarunu ceļā ,to krievi viņsai labprāt pieņem, zinot, ka pārējo tie varēs ar laiku paņemt, ja ne citādi, tad ar varu . . .

Autors sīki un pareizi apgaismojis inidivīda un valsts attiecsmes Krievijā, attēlojis visai neapskaužamo „atbrīvoto sieviešu" stāvokli, un vispār patiesi attēlojis ikdienas pilsoņu pelēko dzīvi „strādnieku paradīzē", paskaidrojot, ko patiesībā nozīmē „proletariāta diktatūra".

Īpašas nodaļas ir veltītas reliģijas stāvoklim Krievijā, jēdzienam par „miermīlīgo koeksistenci" un komūnistu nostāju pret demokratiju.

Grāmatu ir ieteicams dāvāt mūsu šī kontinenta draugiem, kam vēl nav pilnīgi izgaisusi sarkanā migla viņu domāšanā; to ieteicams arī pieprasīt publiskās bibliotēkās, lai veicinātu šīs vērtīgās grāmatas izplatību un, protams, katram izlasīt to arī pašam. Šis darbs to pelna, jo tas ir uzrakstīts tā, kā mēs to, varbūt, vēlētos uzrakstīt, un tā apdarei nācis arī par labu tas, ka autors ir dzimis šai kontinentā un pazīst šejienešu mentalitāti. **(C. S.)**

LATVIETIS — LABAS MŪZIKAS VEICINĀTĀJS

Viens no pirmajiem latviešu iecelotājiem Albertas provincē, Kanadā, 86 g. v. Kārlis Pļaviņš atzinis, ka, spriežot pēc tā, kādas skaņas mūsu dienās nāk no radio, mūzikālā gaume strauji pasliktinājusies.

Lai palīdzētu cīnīties pret tās tālāku grimšanu un veicinātu labas mūzikas izplatīšanu, G. Pļaviņš nodevis Albertas universitātei $ 29.000,-nodibinādams Peace River Memorial stipendiju fondu.

Gadskārtēju $ 300,- stipendiju saņems mūzikas studenti, kas izrādīs vēlēšanos mācīt mūziku lauku skolās un ciemos.

Noguldījuma ienākumus paredzēts izlietot pabalstiem universitātes pirmā kursa studentiem, kas nāk no apgabaliem lielo prērijų ziemeļos.

Kārlis Pļaviņš dzimis 1875. g. Latvijā. 1916. gadā iecelojis Kanadā un apmeties ap 50 jūdžu no Peace River'as, Ziemeļzvaigznes distriktā, kur pavada mūža novakaru.

JĀNIS JAUNSUDRABIŅŠ SLIMNĪCĀ

Mūsu rakstniecības cienījamais seniors Jānis Jaunsudrabiņš jau kopš pavasara bija spiests palikt gultā un vairākārt ārstējās arī slimnīcā.

Rakstnieka veselības stāvoklis nav pasliktinājies, tomēr jūlija beigās viņš pārvests uz Zostes slimnīcu, kur labāka ārstēšana.

Ārsti ieteikuši Jaunsudrabiņam slimnīcā pavadīt 6 līdz 8 nedēļas.

AINA IVANSONE
no Vilmingtonas Delaverā ieguvusi B. S. gradu Vestčesteras skolotāju kolledžā Pensilvenijā. Viņa uzsāks savas skolotājas gaitas kā fiziskās audzināšanas skolotāja Forvūda vidusskolā Vilmingtonā.

KONGRESS VAJĀTĀS BAZNĪCAS PROBLĒMĀM

XII KONGRESS „BAZNĪCA BRIESMĀS" KĒNIGŠTEINĀ PIE FRANKFURTES.

VĒSTULE „LA" NO VĀCIJAS.

Divpadsmito reizi pēc kārtas pulcējās katoļu garīdzniecības un laju pārstāvji vajātās baznīcas, garīdzniecības un ticīgo problēmu pārrunām, lai konstatētu baznīcas stāvokli aiz dzelzs aizkara.

Pirmais šāda veida kongress notika 1951. gadā Hilversumā, Holandē. Visi pārējie notika Kēnigšteinā. Tur izveidojies garīgs cīņas centrs bēgļu problēmu diskusijām un komūnisma metožu studijām, ar kādām tas cenšas iznīcināt reliģijas iespaidu tautās. Šajā nolūkā Kēnigšteinā izveidotas vairākas pastāvīgas institūcijas: Alberta Lielā kolledža — filozofiski - teoloģiskā augstskola un priesteŗu seminārs priesteŗu sagatavošanai tautām aiz dzelzs un bambusa aizkariem; „Satikšanās māja" visu bēgļu tautu sanāksmēm; Palīdzība austrumvācu priesteriem; Austrumproblēmu akadēmija;Ķīnas institūts; Baltijas institūts — Baltijas problēmu studijām; Sociālo un bēgļu jautājumu institūts; Priesteŗu palīdzība un grāmatnīca visu šo iestādījumu un bēgļu vajadzībām.

Šogad kongresā „Baznīca briesmās" no 27.—31. jūlijam piedalījās pāri par 500 dalībnieku, pārstāvot 28 nācijas, starp tām bija 14 emigrantu grupas, kuŗu zemes atrodas komūnisma okupācijā.

Kongresu ar uzrunu atklāja latviešu bīskaps B. Sloskāns, kas savā laikā 6 gadus pavadīja 17 dažādos komūnistu cietumos, kamēr viņu Latvijas valdība 1933 gadā izmainīja pret kādu komūnistu aģentu. Bīskaps Sloskāns uzsvēra, ka šim kongresam liela nozīme, jo tas cenšas konstatēt, pierādīt un dokumentēt baznīcas vajāšanas komūnisma iespaidu sfairā, lai brīvā pasaule uz to atsauktos un darītu iespējamo vajāto posta novēršanai.

Kongresā piedalījās daudzi augsti garīdznieki, Vācijas valdības oficiālais pārstāvis un bēgļu tautību oficiālie pārstāvji, starp pēdējiem arī latviešu pārstāvis ministrs R. Liepiņš. Kongresu telegrafiski pāvesta vārdā sveica Vatikāna nuncijs Bafils, kanclers Adenauers, kardināli Konfalonjēri un Frings u. c.

Kongresa virstemats bija Komūnisms un reliģija. Vispārēju ievadreferātu, raksturojot baznīcas, priesteŗu un ticīgo vajāšanas komūnistu pārvaldītās zemēs, sniedza Orientālā Institūta Romā prof. Defriss (de Vries). Jākonstatē, ka reliģijas iznīcināšana nepārtraukti turpinās visās komūnisma pārvaldītajās zemēs ar vēl niknāku sparu un jaunām metodēm. Uz ārieni cenšās gan parādīt šķietami pieļautu reliģisku brīvību, bet iekšēji kāpina nesaudzīgu apkaŗošanas politiku. Jaunā metode: ciņa jāved bez brutālas varas lietošanas un neaizkarot ticīgo jūtas, bet lietojot zinātnisko un terrora metodi, ko gandrīz nemana.Baznīcu un klosteŗu skaits nemitīgi samazinās, jo tos pārņem valsts „citām vajadzībām", kad ticīgie nespēj samaksāt lielos nodokļus. Garīdznieku sagatavošanas seminārus apspiež un vienu pēc otra lēnām likvidē. Nepārtraukti ar katru gadu samazina semināros uzņemamo skolēnu skaitu un tos visādi terrorizē. Tomēr semināristu nevienā zemē netrūkst, bet nav brīvu vietu, jo drīkst studēt tikai noteikts skaits. Arī esošiem priesteŗiem dažkārt par kādiem „noziegumiem" aizliedz uz zināmu laiku vai pavisam izpildīt garīgā gana tiesības. Aizliegta katra veida saskare ar jaunatni. Reliģijas mācība skolās gandrīz pilnīgi aizliegta; bērnus izslēdz no augstākām mācības iestādēm, ja viņi piedalījušies ticības mācībā skolās.

Ortodoksās baznīcas hierarchija vēl darbojas pilnā sastāvā visā Krievijā, bet tā zem spiediena pakļauta komūnistiskam režīmam. Visā Krievijā ved nesaudzīgu ciņu pret baznīcām — pagājušā gadā vien slēgti ap 2000 baznīcu un klosteŗu.

Latvijā vairs nav neviena garīgā semināra jaunu priesteŗu sagatavošanai.

Noslēgumā kongress pieņēma rezolūciju:

Ciņas niknums pret baznīcu pieņēmies, bet taktika dažādās valstīs ir dažāda: kaut gan ir izveidojušies dažādi komūnisma veidi,tomēr pasaules komūnisms savā beigu mērķī paliek tāds pat — pārveidot cilvēku tā iekšējā ievirzē un iznīcināt katru reliģisko pārliecību.

Kongress aicina visu brīvo cilvēci darīt visu iespējamo cilvēka cieņas saglabāšanai un atjaunošanai visā pasaulē. Jāstāsta patiesība par nežēlīgo komūnistu ciņu pret baznīcu. -ģis.

Mazie aktieŗi A. Brigaderes Sprīdīša uzvedumā Sidrabenē.

Latvieši Kanadā

DAŽAS PĀRDOMAS PAR JAUNATNES SVĒTKIEM

Nenoliedzami Jaunatnes svētku sarīkošanai ziedots milzum laika, daudz negulētu naktu un entuziasma. Bet vai pielikto pūļu daudzums katrreiz izteic rezultāta pilnīgo vērtību? Ari ēdienam var izmantot dažādus vislabākos produktus, pielikt milzu pūles gatavošanā un ēdiens var būt garšīgs, bet tomēr nepietiekams kermeņa ilgstošai uzturēšanai, ja nav visa vajadzīgā.

Ja pirms svētkiem bija bažas, vai būs pietiekami apmeklētāju, tad jau pašā pirmajā sarīkojumā tās izgaisa. Ari vairums pārējo sarīkojumu bija lieliski apmeklēti.

Redzot lielos apmeklētāju plūdus un klausoties mūsu ausīm mīļajā latviešu valodā, bieži dzirdēja arī vecāko paaudzi izteicam prieku, ka mūsu nākotne ir drošās rokās, jo, lūk, šo svētku rezultātā, bez šaubām, radīsies arī daža latviska ģimene. Tiešām lieliski!

Bet vai tas viss?

Sportam, teātriem, ballēm un dažādiem citiem sarīkojumiem bija paredzēts daudz laika, tur netrūka arī apmeklētāju. Politiskā puduri apmeklētāju skaits bija mazs. Vai tā „Latvijas nākotne kopā mūs sauc?"

Vai Latvijas un latviešu tautas nākotni nodrošināsim tikai ar latviešu dziesmām, latviešu dejām, latviešu valodu, literatūru un kultūru, kad Maskava draud visu pasauli nosmacēt sarkanā miglā?

Varbūt politiskā puduŗa nepopulāritāte daļēji bija arī šī puduŗa organizētāju un runātāju vaina.

Tāpat lektoram nevajadzēja mētāties ar nepārdomātiem apgalvojumiem.

Nākotnē rīkotājiem būtu jāveltī vairāk vērības politisku puduŗu organizēšanā.

Skiet, „Pausme" bija svētku patriotiskākā un iespaidīgākā daļa, kur tās organizētājs Kārlis Vanags bija sirsnīgi strādājis, lai tā lieliski izdotos. Tā būtu ņemama paraugam nākamās reizēs.

Vienīgi derētu censties katru jaunieti iesaistīt Pausmē. To varētu varbūt panākt, svētkos iepriekš izplatot solījuma saturu un pie solījuma došanas aicināt katru jaunieti, kas pievienojas tekstam, iznākt priekšā un tad visi kopīgi dot solījumu.

Svētkos daudz dzirdēja par latviskumu un tā saglabāšanu. Bet ar to vien nenodrošināsim ne Latvijas nākotni, ne arī savu personīgo nākotni šeit.

Ņemsim vērā cienījamā kardināla Kušinga (Cushing) nesen teiktos vārdus: „Vienīgais, ko komūnisti bīstas, ir reliģija, un vienīgi reliģija spēj pasauli izglābt no komūnistu tirannijas un slepkavām." T. Zieriņš

ATBALSIS UN RAIBIE SĪKUMI PAR AIZVADĪTAJĀM DRAUDZĪBAS DIENĀM

Iepriekšējos gados draudzības dienu sarīkojumā Ontario ezera krastā novietoto auto mašīnu rindas rādīja, ka „amerikāņi" ir 4 pret 1 vairākumā. Šogad turpretim varēja redzēt pretējo — baltās Ontario braukšanas atļaujas bija pārsvarā. Tikai paretam varēja redzēt dzeltenīgās vai zaļās Sav. Valstu braukšanas atļaujas plāksnes. Atbilde: nesenajos Čikagas jaunatnes svētkos jaunieši būs iztērējuši pulka naudas.

*

Draudzības dienu ricības komiteja arī šogad aptaujas zīmētes vēlējās dzirdēt viesu domas par nākošā gada programmu. Bija labs skaits to, kas vēlētos redzēt senlatviešu kāzas vēl trešo reizi t. i. trešo daļu. Dzirdot šādas runas, dziedoņa A. Kivlenieka kundze pieteica savu veto: „Virs nu jau trīs reizes „appreecējies" (senlatviešu kāzu uzvedums notika divas reizes Niagarā un Jaunatnes svētkos Čikagā), lai nu ansamblis meklē citu līgavaini!"

*

„Lieciet paši tik, cik varat uzlikt," Seratona - Broka viesnīcas menedžers Draudzības un jaunatnes dienu viesus aicināja pirkt viesnīcas sagatavotos aukstos uzkožamos, kur katrs šķīvis maksāja trīs dālderus. Taču šo normu „cik var uzlikt" kāds jauneklis mēģināja apiet ar līkumu. Viņš šķīvi sakrāva šķiņķus, desas un citus uzkožamos tādā kaudzītē, ka vajadzēja jau žonglēt, lai visu to nogādātu līdz galdam. Menedžers tikai nogrozīja jocīgi galvu, jo pēc viņa acu mēra porcija bijusi aptuvenā padsmit dālderu vērta.

*

Kanadas un Sav. Valstu tautieši, kas katru gadu salido draudzības dienās, kaut vai no tālākajiem stūriem, mērojot pāris tūkstots jūdzes, šodien nav vairs nekāds brīnums. Tagad rīkotāji katros svētkos jau rēķinās ar pavisam tāliem viesiem — tautiešiem no zviedru zemes, Austrālijas un Dienvidamerikas valstīm. Arī aizvadītajās draudzības dienās bija visu šo zemju pārstāvji. Pati populārākā un visvairāk fotografētā persona bez šaubām bija Inta Ābolņa no Zviedrijas.

J. V.

SVĒTRĪTS SIDRABENĒ

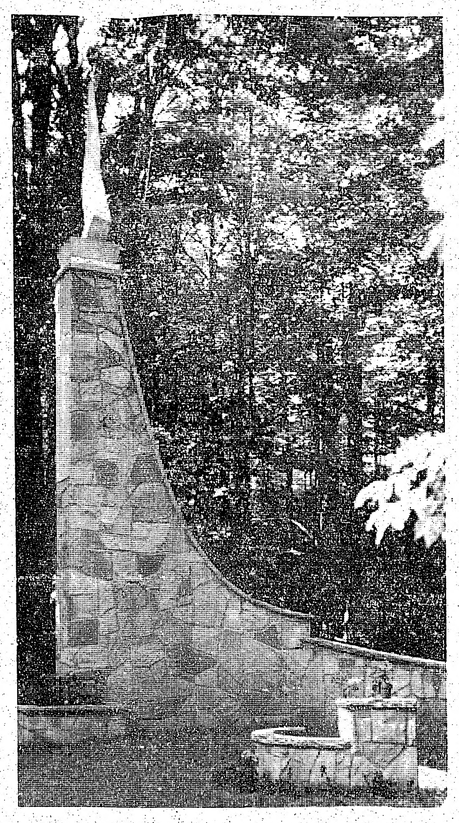

Klusums, skaistums un miers klāja jauko ieleju un meža stūri agrajā svētdienas rītā pēc A. Brigaderes Sprīdiša izrādes, kad mazie nometnotāji, vecmāmiņu un audzinātāju pavadīti, pulcējās svētrīta dievkalpojumam savā brīvdabas dievnamā. Grūti iedomāties skaistāku un labāku svētrunu, ar tik dziļu un bērnam saprotamu saturu, kādu sniedza mācītājs A. Čops saviem mazajiem draugiem, apskatot pēc kārtas visus lielās dzejnieces A. Brigaderes skatuves tēlus.

Kas ir laimīgā zeme, bērni? — Sprīdītis meklēja laimīgo zemi un pats tās nezināja, līdz gulbīts viņu aizveda uz turieni. Un kas iznāca? — Tās ir mūsu mājas. Sprīdītis priecājās, ka viņš atkal mājās, kad visas grūtības bija pārvarējis. Izcīnījies ar milzi, uzvarējis velnu, izcietis sīkstuļa spīdzināšanas, satiecies ar vectētiņu „ieguvis daudz naudas un pat pusi no ķēniņa valsts; tomēr vislabāk jutās, atgriežoties mājās. Mācītājs katru atsevišķu skatuves tēlu uzskatāmi parādīja bērnu nometnes dzīvē no mazo draugu redzes viedokļa, ka par to viņam pienākas vecāku un pārējo sirsnīgākā pateicība.

„Lai Dievs jums palīdz būt līdzīgiem — un mums visiem — būt tādiem, kāds bija Sprīdītis, kad viņš atgriezās mājās. Mīlēt citam citu — darīt labu, visur un vienmēr uzvarēt pasaules laupītāju," nobeidza mācītājs bērniem veltīto svētrunu. **E. Alka.**

GAIDU - SKAUTU JUBILEJAS NOMETNE SAULAINĒ

Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu nometne organizācijas 40—45 gadu jubilejas atceres nolūkā Toronto latviešu ev. - lut. Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē no 8.—9. septembrim. Ierašanās nometnē 8. sept. Nometni atklās plkst. 6 vak. Tās atbildīgie vadītāji būs vad. G. Upīte un vad. E. Davidsons.

Sakarā ar notiekošo nometni abu jendu vadītāji un v. v-ces aicināti uz īpašu sanāksmi svētdien, 19. augustā, plkst. 3 p. p. Hamiltonā, 18 Victoria Ave, South.

Maksa par nometnošanas laiku katram dalībniekam paredzēta $ 1.- (ieskaitot uzturu un karodziņu). Nometnes laikā izdos arī gaidu un skautu jubilejas grāmatu, tās cena būs $ 1,-. Uzturu nometnē gatavos kopīgi, par ko rūpēsies īpaši izraudzītie pārstāvji no vienību vecāku padomēm. Līdzi ņemami arī ēdamie trauki. Par transportu uz nometni un atpakaļ jārūpējas vienībām pašām, un nometnes dalības maksa jānokārto pa puļciņiem, tūdaļ pēc ierašanās nometnē, pie atbildīgā vadītāja. Vienību pr-kiem jārūpējas, lai visi nometnes dalībnieki būtu apdrošināti jau pirms došanās uz nometni. Par neapdrošinātiem nometnes dalībniekiem nometnes vadība neuzņemas nekādu atbildību.

Jubilejas nometnes ugunskurs notiks sestdien, 8. septembrī, pl. 7.30 vak. vad. Dr. A. Freiberga vadībā. Dalībnieku skaits paziņojams līdz 1. septembrim vad. G. Upītei, 14 Sheridan Dr., Hamilton, Ont.

MĀCAITIES VALODAS

Toronto Internacionālais institūts rudenim sagatavojis plašu valodu lekciju programmu.

Angļu valodas mācības, interesentus iedalot viņu priekšzināšanām piemērotās klasēs, notiks dienas laikā, nev.s vakaros.

Pieteikšanās sāksies otrdien. 4. septembrī, no plkst. 9.00 rītā līdz plkst. 2.00 p. p. un turpināsies līdz 7. septembrim. Angļu valodu mācīs skolotāja Vera Mitchell. Lekcijas sāksies 10. septembrī plkst. 8.30 rītā.

Tiem, kas grib atbrīvoties no akcenta, vai kas vēlas iegūt lielāku praksi angļu valodas lietošanā, būs izdevība to darīt īpašās konversācijas grupās vai arī strādājot ar skolotāju. Informāciju sniedz otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no plkst. 7.00—9.00 vakarā.

Internacionālā institūta ricībā ir arī labs franču valodas skolotājs. Ievērojot to, ka Kanada ir divu valodu zeme, būtu ieteicams izmantot izdevību atsvaidzināt jeb no jauna iegūt zināšanas arī franču valodā.

Pieteikšanās otrdienas, trešdienas un ceturtdienas vakaros.

Par 10 franču valodas lekcijām Institūta biedriem jāmaksā $12,-, nebiedriem $ 15,-.

Veselības un labklājības iestāžu darbiniekiem noorganizētas lekcijas itaļu valodas apgūšanai.

Mācības sāksies otrdien, 11. septembrī un turpināsies 10 nedēļas no pirmdienas līdz piektdienai. Informācijai zvanīt Leon Kumove, EM 3-4971, vai arī Internacionālā institūta sekretāram H. C. Forbell LE 7-2561.

Pieteikšanās uz visām lekcijām izdarāma Internacionālā institūtā, 709 College ielā, Toronto.

Par angļu un itaļu valodas lekcijām rūpējas provinces Pavalstniecības departaments ar Sociālās plānošanas padomi.

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULE
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKŠTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E., TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

LASĪTĀJU vēstules

„TEV BŪS..."

Cik paņem laikrakstu rokās, ziņu un jaunākās informācijas slejās lasītāju pārsteidz tā dēvētās jaunās paaudzes gudrie raksti par vecās paaudzes muļķību, atpakaļrāpulību un jaunās pasaules dzīves veida nesaprašanu. Nekur vēl nav parādījies kāds raksts par jaunās paaudzes pienākumu pret veco paaudzi resp. vecākiem. Tai vietā tā pati vecā paaudze plaši izrakstās par veco ļaužu mītnēm un baidās teikt atklātu stiprāku vārdu jauniešiem.

Jaunās paaudzes bijušas, ir tagad un būs arī vēlāk, bet kas gan tā par jauno paaudzi, kuŗiem mūžs jau sniedzas sen pāri trīsdesmitiem, un dažam labam jāsāk domāt, vai arī viņa paša bērni nesāks to par vecu muļķi dēvēt.

Manos laikos jauniešiem tautas tikums un goda prāts neļāva vecākiem parādīt durvis jeb ieteikt nabagu māju. Toreizējie jaunieši bija pilnvērtīgāki ģimenes un ģimenes saišu apziņā.

Neaizkaŗ un nesāp šo jauniešu skriešana pakaļ jaunās zemes modernās vienaldzības elkam. Sāp viņu īsā atmiņa, — jo tie nav izkrituši no automāta, — bet viņiem ir mātes un tēvi, tāpat kā tas bija dzimtenē. Sāp tas, ka šie jaunieši apmeklējuši skolu mūsu dzimtenē, varbūt kaŗa dēļ to nenobeidzot, bet vienu viņi tomēr dzimtenes skolās ir mācījušies: „Tev būs savu tēvu un māti godā turēt." Ceturtais bauslis nevienā paaudzē tad nevienam jaunietim nebija jāatgādina. Latviešu tikums, morāle un goda prāts bija vērtības, kuŗas kā svēts mantojums gāja no paaudzes uz paaudzi. Dieva dotie likumi, kas baušļos minēti, pat latvju dainās atskan ar cieņu, pieminot tēvu un māmuliti. Un kur ir cieņa, tur netrūkst arī pārējā.

Latviešu pienākums un tikums nedrīkst pārvērsties vairs tikai par tukšu skaņu.

Cik viegli ir aizmirst „Tev būs . . . " — kad visapkārt skan „Tev nebūs . . . "

Modei jāseko! Nebrīnīsimies, ka trimdā mums ir paspējuši izaugt arī Kangari. **Māte.**

TORONTO

Ģenerālkonsuls R. Braisons ierosinājis, lai Darba birža, kas pastāv pie mūsu laikraksta redakcijas, darba ņēmēju un darba devēju kopā savešanu uzņemtos ne tikai ziemas mēnešos, bet visu gadu. Konsuls norāda, ka kanadieši, pazīstot latviešu apzinīgumu un darba kvalitāti, labprāt izmantotu kā amatnieku, tā arī citu profesiju pakalpojumus. Redakcija labprāt šādas pastāvīgas Darba biržas reālizēšanu uzticētu kādai mūsu centrālai organizācijai. Līdz tam mūsu pašu Darba birža mēģinās iespēju robežās pakalpot tautiešiem.

Lai veicinātu jaunatnes sportu, pazīstamais būvuzņēmējs valmierietis Jānis Brože dāvājis vērtīgu ceļojošu balvu Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēm izcīnai jauniešiem no 16—18 gadiem. Balvas pirmā izcīņa būs 19. septembrī Sidrabenē. Ik gadu uzvarētāji saņems medaļas.

J. Brože arī Latvjā bijis vieglatlēts un Valmieras aizsargu pulka sporta darbinieks.

Kā zināms, 12. septembrī Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē notiek Austrālijas dziedones Apolonijas Sapales koncerts. Ieejas kartes koncertam jau dabūjamas Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 123 Huron ielā, un Lotus puķu veikalā.

Profesora Friča Gulbja stipendiju fonds mūs informē:

Lai uzturētu Friča Gulbja piemiņu un viņa latviskos centienus latvju jaunatnē, studentu vienība Lūdums 1956. gadā nodibināja viņa vārdā nosauktu stipendiju fondu. Stipendija ir $ 100,-, neatmaksājama. Pieprasītājiem jāsniedz šādas ziņas:

Īsa biografija. Universitātes apstiprināts pārskats par sekmēm iepriekšējā mācības gadā (1. kursa studentiem vidusskolas beigšanas apliecības apstiprināts noraksts atvieto sekmju pārskātu par iepriekšējo gadu), informācija par materiāliem apstākļiem, uzrādot jau saņemtās stipendijas un pabalstus, informācija par līdzdalību studentu un latviešu organizācijās, divu tautiešu vārdi un adreses, kas varētu sniegt ziņas par stipendijas pieprasītāju. Stipendijas pieprasītāju sniegtā informācija netiks izpausta. Lūgumi iesniedzami līdz 1962. g. 18. novembrim E. Kraulim, 369 Ellis Park Rd., Toronto 3, Canada.

Toronto dienas laikraksti sākuši publicēt šā gada sekmīgāko vidusskolu beigušo vārdus. Sarakstā minēts arī Dainas Groskaufmanes vārds.

15. septembrī Toronto kopīgu dzīves ceļu sāks matēmatikas zinātņu doktors Juris Reinfelds un Laima Pētersone. Jāpiezīmē, ka abi tagadējie akadēmiķi iepazinušies pirms vairākiem gadiem kādā jaunatnes sarīkojumā. Jurs Reinfelds studēja Austrālijā un patlaban papildinās kādā Skotijas augstākā mācības iestādē. Pasaules tālumi šodien ir zaudējuši savu nozīmi.

Latviešu kaŗa veteraniem, kas piedalīsies 18. augusta Kanadas bij. karavīru parādes gājienā un parādē, tērpu vienveidības labad vēlams ierasties baltā krekļā, ar melnu kaklasaiti, melnos vai tumšzilos svārkos, pelēkās biksēs un melnos apavos. Galvas segai kanadiešu veterāni lieto bereti.

Sapulcēšanās 18. augustā precīzi plkst. 10 rītā, Queen St., W. un Strachan St. krustojumā.

Juris Benjamiņš šīs nedēļas sākumā izbrauca uz Bahamu salām, lai pabeigtu iesāktos zemūdens filmējumus CBC televīzijas programmai. Benjamiņš Bahamās paliks apm. 3 nedēļas.

Namdarim Zustānam ienācis darba piedāvājums. Darbu nekavējoties var atrast latviete, kas vēlētos uzņemties rūpes par 7 g. vecas bārenītes audzināšanu St. Katarīnēs.

Zvanīt vai rakstīt EM 8-3239, 154 St. Patrick St., Darba biržai.

Tautietis A. Goldbergs no Mentumas piesūtījis redakcijai vēstuli, kuŗā apgalvots, ka pēc ilgiem mēģinājumiem viņam izdevies atrast pilnīgi drošu metodi vēža apkaŗošanai. A. Goldbergs nav ārsts un viņa raksts noslēdzas ar komerciālu aicinājumu. Redakcija izšķīrās atļaut pagaidām mūsu vēža apkaŗošanas speciālistam mēģinājumus turpināt bez torontiešu materiālā atbalsta.

Piektdien Toronto atklāja Kanadas nacionālo izstādi. Tā ir lielākā šāda veida skate pasaulē. Šogad izstāde var svinēt savu 84. dzimšanas dienu.

Lielajā skatuves revijā šogad galvenā lomā ir torontiete Metropolitena operas soliste Tereza Stratas. Uzvedumā dalību ņem arī vairākas latviešu jaunās paaudzes baletdejotājas.

Š. g. 28. jūlijā māc. A. Lūsis Sv. Jāņa baznīcā salaulāja Ansi Kupsi ar Loniju Kurpi.
Foto A. Jānītis

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTARS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

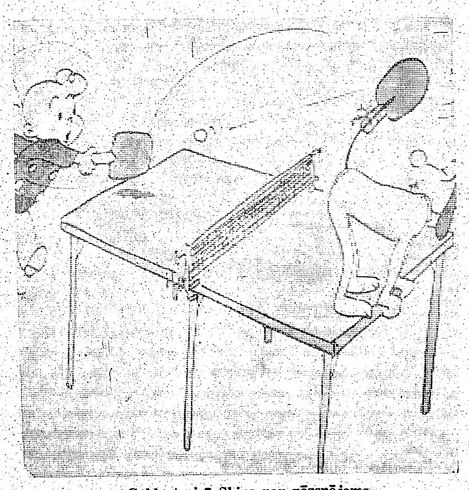

Galda tenisā Skips nav pārspējams.

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SKATU ALBUMU
Cena $2.50 — 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
8. un 9. septembrī gaidu un skautu 40 un 45 g. jubilejas nometne Saulainē.
12. septembrī — dziedones A. Sapales un pianistes I. Gruznas (no Austrālijas) koncerts Sv. Andreja b-cas zālē.
22. septembrī — Itona auditorijā Amerikas ceļojošā teātŗa izrāde „Ziedonis decembrī" un — J. Sāberta 50 g. skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
19. oktobrī — TLB Inženieŗu un tehniķu kopas slēgta balle.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
27. oktobrī — Toronto Studenšu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Royal Curling kluba telpās.
28. oktobrī — gleznotājas Guntas Upītes pirmās gleznu izstādes atklāšana.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas balle, Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Ugunī.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūŗa Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

13. oktobrī — DV gada svētki Royal Connaught viesnīcā ar svinīgu jundu. Priekšnesumu daļā Dīždancis no Toronto.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Nujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Sokolādes zaldātiņš".

KIČENERĀ

22. septembrī, plkst. 12 dienā — DV vispārējās meistarsacīkstes šaušanā River Valley Lodge šautuvē. Šai pat vietā plkst. 7 vakarā DV Kičeneras -Vaterlū nod. rīkotais 10 g. darbības atceres sarīkojums ar deju.

NUJORKAS PI

STARPNIEKI PREČU

Pēc Nudžersijas latviešu maiz niekmeistara novērojumiem maize, salīdzinot ar Latvijas cenām, Sav. Valstīs maksā daudz. Lauksaimnieks par 1 kg rudzu saņemot ap 8 centi, 1 kg maizes maksājot 55 centi, kaut gan pēc Latvijas parašām to vajadzētu pārdot par 8 centiem kg. Viņš domā, ka tam sakars ar augstajiem ASV nodokļiem, bet liekas, ka te vairāk citu iemeslu.

Šāds maizes cenu aprēķins liek domāt, ka arī citiem produktiem un dažiem pakalpojumiem varētu būt cītādas cenas, ja ievērotu Eiropas parašas. Tas liek arī domāt, ka Amerikas cenas atkarīgas no dažiem citiem apstākļiem.

Kādā nedēļas nogalē Katskilu kalnu apgabalā gadījās pārrunāt piena cenas ar amerikāņu lauksaimnieku. Viņš par kvartu piena saņem 7 vai 8 centus, bet Nujorkā par to jāmaksā 28 centi. Šis lauksaimnieks litru piena pilsētniekam uz vietas pārdod par 15 centiem un domā, ka tā būtu cena, ar ko varētu apmierināt kā lauksaimnieku, tā pilsētnieku. Pārdotais piens ir svaigs, tas nāk tieši no ražotāja. Lieki teikt, tas garšo labāk kā pilsētas karsētais piens.

Kāpēc šāda cenu starpība?

Fiegādes un apstrādāšanas ziņā ir starpība Latvijā 1940. gadā un Amerikā 1960. gadā. Amerikā privāts uzņēmums ar smago mašīnu savāc no ražotāja pienu un nogādā savāktuvē, kur to pārkarsē un nogādā atkal ar speciālām mašīnām pilsētniekiem vai arī pārstrādā citos piena produktos. Pilsētā nogādātais piens arī citam uzņēmumam jāiepilda pudelēs un jānogādā veikalos, kas tad izdala patērētājiem. Par šo starpniecību esam spiesti samaksāt.

Latvijā pienu krejotavās vai pienotavās nogādāja paši lauksaimnieki, atsevišķi vai apvienojoties pa vairākiem kopā. Dažās vietās pienu savāca ar smago mašīnu. Rīgas tuvumā lauksaimnieki ar smagām mašīnām vai vilcienu nogādāja pienu tieši patērētājiem. No Valmieras uz Rīgu gāja speciāls piena vilciens. Pienotavas bija uz kooperātīviem pamatiem, līdz ar to peļņa palika pašiem lauksaimniekiem. Viss tas izdevumus samazināja un tāpēc Latvijā nebija lielas starpības, ko ražotājs saņēma par pienu un kas bija jāmaksā patērētājam.

Līdzīgi tas ir ar ikvienu citu produktu — ražotājs saņem mazāk par pusi no tā, ko maksā patērētājs. Kartupeļi, saknes, augļi, olas, gaļa vispirms ceļo uz savākšanas vietām, no turienes pie vairumtirgotājiem, kas pārdod preci tālāk mazumtirgotājiem un beigās pie patērētāja. Neviens par brīvu nekā nedara, katrs saņem savu peļņas daļu, kas beidzot jāsamaksā patērētājam.

Līdzīgs stāvoklis ir ar pakalpojumiem. Gatavojoties tālākam ceļojumam, maršrutu, viesnīcu rezervācijas, ceļojuma biļetes var pasūtināt pie ceļojumu aģentūrām, kas par pakalpojumu saņem atlīdzību no attiecīgās firmas procentu veidā, bet kas tomēr jāsamaksā ceļotājam.

Daudz vairāk starpniecība manāma dažādās apdrošināšanas sabiedrībās. Cilvēks labprāt dzīvo tagadnes ērtībās, nedomājot,

Jauniešu iesvēte Kolorado Springā. rindā: Ieva Bērziņa, Dace Iverte, K Pencis; 2. rindā: prof. L. Bērziņš, māc. Ž. Upīt

LODAS
lais insti-
jis plašu
mu.
s, intere-
kšzināša-
, notiks
aros.
trdien, 4.
9.00 rītā
turpinā-
. Angļu
Vera Mit-
10. sep-
voties no
gūt lielā-
s, lietoša-
t īpašās
vai arī
Informā-
rešdienās
st. 7.00—
ta ričība
as skolo-
Kanada ir
ūtu ieteik-
u atsvai-
ūt zināša-
s, trešdie-
karos.
lekcijām
ksā. $12,-
as iestā-
rganizētas
pgūšanai.
dien, 11.
es 10 ne-
dz piekt-
nīt Leon
i arī In-
sekretā-
7-2561.
lekcijām
ā institū-
onto.
lodas lek-
s Pavalst-
ur Sociā-

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KANBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E., TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai,
no plkst. 12—8 vakarā un
sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
8. un 9. septembrī gaidu un skautu 40 un 45 g. jubilejas nometne Saulainē.
12. septembrī — dziedones A. Sapales un pianistes I. Gruznas (no Austrālijas) koncerts Sv. Andreja b-cas zālē.
22. septembrī — Itona auditorijā Amerikas celojošā teātŗa izrāde „Ziedonis decembrī" un — J. Sāberta 50 g. skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
19. oktobrī — TLB Inženieru un tehniķu kopas slēgta balle.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
27. oktobrī — Toronto Studenšu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Royal Curling kluba telpās.
28. oktobrī — gleznotājas Guntas Upītes pirmās gleznu izstādes atklāšana.
3. novembrī — Dainas kora koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Sova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā kora Dziesmu Vairogs koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas balle, Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Ugunī.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

13. oktobrī — DV gada svētki Royal Connaught viesnīcā ar svinīgu jundu. Priekšnesumu daļā Dižkancis no Toronto.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hāzners no Nujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Sova „Šokolādes zaldātiņš".

KIČENERĀ

22. septembrī, plkst. 12 dienā — DV vispārējās meistarsacīkstes šaušanā River Valley Lodge šautuvē. Šai pat vietā plkst. 7 vakarā DV Kičeneras Vaterlū nod. rīkotais 10 g. darbības atceres sarīkojums ar deju.

Dzīve Savienotās Valstīs

NUJORKAS PIEZĪMES

STARPNIEKI PREČU PATĒRIŅĀ

Pēc Nudžersijas latviešu maiznieku maize, salīdzinot ar Latvijas cenām, Sav. Valstīs maksā daudz. Lauksaimnieks par 1 kg rudzu saņemot ap 8 centi, 1 kg maizes maksājot 55 centi, kaut gan pēc Latvijas paražām to vajadzētu pārdot par 8 centiem kg. Viņš domā, ka tam sakars ar augstajiem ASV nodokļiem, bet liekas, ka te vairāk citu iemeslu.

Šāds maizes cenu aprēķins liek domāt, ka arī citiem produktiem un dažiem pakalpojumiem varētu būt citādas cenas, ja ievērotu Eiropas paražas. Tas liek arī domāt, ka Amerikas cenas atkarīgas no dažiem citiem apstākļiem.

Kāda neķēļas nogalē Katskilu kalnu apgabalā gadījās pārrunāt piena cenas ar amerikāņu lauksaimnieku. Viņš par kvartu piena saņem 7 vai 8 centus, bet Nujorkā par to jāmaksā 28 centi. Šis lauksaimnieks litru piena pilsētniekam uz vietas pārdod par 15 centiem un domā, ka tā būtu cena, ar ko varētu apmierināt kā lauksaimnieku, tā pilsētnieku. Pārdotais piens ir svaigs, tas nāk tieši no ražotāja. Lieki teikt, tas garšo labāk kā pilsētas karsētais piens.

Kāpēc šāda cenu starpība?

Piegādes un apstrādāšanas zinā ir starpība Latvijā 1940. gadā un Amerikā 1960. gadā. Amerikā privāts uzņēmums ar smago mašīnu savāc no ražotāja pienu un nogādā savāktuvē, kur to pārkarsē un nogādā atkal ar speciālām mašīnām pilsētniekiem vai arī pārstrādā citos piena produktos. Pilsētā nogādātais piens arī citam uzņēmumam jāiepilda pudelēs un jānogādā veikalos, kas tad izdala patērētājiem. Par šo starpniecību esam spiesti samaksāt.

Latvijā pienu krejotavās vai pienotavās nogādāja paši lauksaimnieki, atsevišķi vai apvienojoties pa vairākiem kopā. Dažās vietās pienu savāca ar smago mašīnu. Rīgas tuvumā lauksaimnieki ar smagām mašīnām vai vilcienu nogādāja pienu tieši patērētājiem. No Valmieras uz Rīgu gāja speciāls piena vilciens. Pienotavas bija uz kooperatīviem pamatiem, līdz ar to pelņa palika pašiem lauksaimniekiem. Viss tas izdevumus samazināja un tāpēc Latvijā nebija lielas starpības, ko ražotājs saņēma par pienu un kas bija jāmaksā patērētājam.

Līdzīgi tas ir ar ikvienu citu produktu — ražotājs saņem mazāk par pusi no tā, ko maksā patērētājs. Kartupeļi, saknes, augļi, olas, gaļa vispirms ceļo uz savākšanas vietām, no turienes pie vairumtirgotājiem, kas pārdod preci tālāk mazumtirgotājiem un beigās pie patērētāja. Neviens par brīvu nekā nedara, katrs saņem savu peļņas daļu, kas beidzot jāsamaksā patērētājam.

Līdzīgs stāvoklis ir ar pakalpojumiem. Gatavojoties tālākam ceļojumam, maršrutu, viesnīcu rezervācijas, ceļojumu biļetes var pasūtināt pie ceļojumu aģentūrām, kas par pakalpojumu saņem atlīdzību no attiecīgās firmas procentu veidā, bet kas tomēr jāsamaksā ceļotājam.

Daudz vairāk starpniecība manāma dažādās apdrošināšanas sabiedrībās. Cilvēks labprāt dzīvo tagadnes ērtībās, nedomājot, ka nākotnē var piemeklēt kāda neparedzēta nelaime. Lielākai daļai varbūt arī nekāda nelaime nenotiek, bet piemeklētā ģimene dažkārt nokļūst grūtībās, ja laikus nav apdrošināta pret visām iespējām. Tāpēc apdrošināšanas sabiedrības nodarbina cilvēkus, kuŗu uzdevums ir pārliecināt, ka ikvienu var piemeklēt nelaime, bet kas labprāt izmeklējas klientus ar mazāku risku. Apdrošināšanas akcijā iesaistītas pašas sabiedrības, to aģenti, kam var būt palīgi un palīgu palīgi. Atklāju, ka manai automobiļa apdrošināšanas polisei bija četri starpnieki un, lai saņemtu kādu apdrošināšanas sabiedrības informāciju, vajadzēja 10 dienas, kaut arī visas iestādes atradās Nujorkas pilsētas robežās.

Šim veidam ir labumi un jaunumi. Firmas un uzņēmumi apgalvo, ka šādā veidā ikvienam var veltīt vairāk uzmanības, kam arī jāpiekrīt.

Dzīvības apdrošināšanai sabiedrības pārstāvis man veltīja divus vakarus, kopā 5 stundas, izklāstot visas priekšrocības, kas būs pēc manas nāves, kaut gan es vēl gribu dzīvot. Dažus gadus vēlāk viņš divas stundas veltīgi norunāja, mēģinot iegalvot kādas citas apdrošināšanas nepieciešamību. Šī lielā uzmanība arī jāsamaksā, — to izdara pircējs, parasti apslēptā veidā, jo apgalvo, ka izdevumus maksā sabiedrība, bet nepasaka, ka ar pircēja naudu. Pērkot biržas akcijas uz nomaksu, vispirms jāsamaksā starpniecības izdevumi, kur aiziet gandrīz viss pirmais maksājums.

Ja ražotāju un patērētāju attiecības būtu tiešas, bez starpniekiem, tad preču cenas būtu varbūt uz pusi lētākas, bet valsti būtu radies liels bezdarbs. Valstij būtu lieki izdevumi tā mazināšanai. Tāpēc, varbūt, ir pareizi, ja ikviens patērētājs maksā savu daļu starpniekiem, lai arī tie varētu dzīvot. Jāpiezīmē, ka Nujorkā starpnieku grupa ir ievērojama, te pieskaitāma arī daļa latviešu. Domā, ka vispirms šī ideja nākusi no austrumiem, bet neviens nav drošs par to.

V. Irbe.

ČIKAGAS IMPRESIJAS

Čikagas latviešu skolas bērnu nometnei jau sen tradicija nedēļas nogalēs rīkot ugunskura vakarus bērniem, viņu vecākiem un draugiem. Arī šogad daudzi izmantoja nometnes vadības ielūgumu un devās uz Indianas kāpām, lai noskatītos ugunskuru, pārnakšņotu un paliktu arī svētdienā papeldēties un pasauļoties.

Kad pēdējie viesi apstādina automašīnas, izlīkumojuši pa šaurajām parka takām, un beidzot sasnieguši nometnes vietu, ir jau krēsla. Bezbēdīgi čirkst sienāzīši. Čikagas jaunieši Elmārs Bilzēns un Reinis Kalnājs debatē par šo dzīvnieciņu latīniskajiem nosaukumiem. Noskan klabatu signāls un lielajā, smilšainajā laukumā sākās ugunskura vakars. Nometnes vadība ar Irmu Viksniņu priekšgalā gadu pēc gada radījusi un izkopusi nometnes tradicijas. Te vispirms jāmin uugunskuri, tad kopu sistēma. Katra vecuma grupai ir savs nosaukums, un tā kā šogad nometne sākās lietainā laikā, vārdi ņemti no ūdens apdzīvotājiem. Ir foreles, vardes, līdakas, nilzirgi, kazragi. Ikdienas inspekcijā piešķir lentītes par labāko kārtību mītnē, arī par latviešu valodas skaidrību. Godalgas piesprauž pie mītnes durvīm. Mītnes ir astoņstūrainas un atgādina indiāņu vigvamus.

Bez vecākiem un draugiem nometnotājiem ir arī citi viesi, parasti — četrkājaini. Meitenes ruņā par baltvēderainām pelēm, kuŗas labprāt pastaigājoties pa logu palodzēm. Kāda vecāka kundze stāsta, ka naktī pamostoties ieraudzījusi divas zvaigznītes pie būdas griestiem un nospriedusi, ka nebūtu par jaunu jumtu izlabot. Tikai pēc laiciņa viņa atskārtusi, ka zvaigznītes — peļu acis — pārvietojas . . . Virtuves personālam gadījušies neparasti atkritumu novācēji. Kādā lietainā vakarā saimniecības vadītāja Alma Vilciņa caur logu novērojusi rakūnu pāri „šiverējamies" ap virtuves atkritumu spaini turpat pāris soļu no virtuves durvīm.

Peldēšanas iespējas šeit neierobežotas, bet — kā kāds tautietis paskaidroja — tās jānopelna, kāpelējot pa kāpām. Teka uz „jūrmalu" ir smilšaina un likumota. Spriežam, ka attaukošanās kūrei nekas labāks nevar būt. „Žēl, ka virtuves dāmas gatavo tik garšīgas pusdienas," saka kāda dāma. „Cik nokritos, kāpelējot pa smilšainajām kāpām, par tik pieņemos vēlāk ēdamtelpā . . ."

Labi, ka nometnes vadītāja prot labi pārsiet brūces. Bez dūrieniem, iegriezumiem, bišu kodieniem un citām sīkām likstām nav bijusi arī šī nometne. Taču nopietnāku ievainojumu un slimību nav. Bērnus uzrauga piedzīvojuši audzinātāji, un tas daudz ko nozīmē. Kaut pludmale ir tīra un patīkama, arī tur gadās apmeklētāji, kuŗiem kūtrums liek nomest pudeles un bundžas kāpu smiltīs, kaut atkritumu tvertnes ērti sasniedzamas. Nometnes pirmajā dienā kāda nometnotāja sagrieza kāju uz stikla lauskām pludmales smiltīs.

Pārnakšņotāji viesi varēja izvēlēties, kur pārgulēt. Daži devās, kur skaisti moteļi un apmetnes. Citi uzcēla teltis, atkal citi apmetās nometnes tukšajās ēkās, bet daļa viesu — pārgulēja auto mašīnās. Tie, kas cēlās augšā rīta agrumā, varēja vērot no mašīnu logiem rēgojamies visdažādākā veida un lieluma kājas, gan basas, gan apautas.

Šogad apmeklētāju skaits pieaudzis. Tautieši labprāt sūta bērnus uz nometni, kur tos māca, uzrauga un kur tiem iespēja labi atpūsties pirms skolas gaitām un rudens lietainām dienām.

Labi veicies ar šī uzveduma bi-

Sav. Valstu latviešu lielgaidas vad. v. V. Siakteres vadībā gatavojas lielajai nometnei Kala nazū.

NUJORKA

● Jau otro reizi divu nedēļu laikā rež. O. Uršteins bija ieradies no Vašingtonas Nujorkā, lai 11. un 12. augustā Baltijas brīvības namā mēģinātu Zīverta „Divkauju" Nujorkas aktieŗu uzvedumā. Vašingtonā, arī O. Uršteina režijā, notiek mēģinājumi A. Neboisas „Vilkatei", bet Nujorkā rež. J. Neimaņa vadībā mēģina R. Blaumaņa „Pēc pirmā mītiņa". Visu triju lugu uzvedums būs 6. oktobrī Bruklinā, atlikumu pārdzot Nujorkas draudzes Bronksas rajona nekustama īpašuma iegādei.

● Fr. Hibnere saņēmusi vēstuli no savas 5 g. vecās mazmeitas Glorijas, kas patlaban uzturas Bronksā, N. Y. Vēstulei parastās markas vietā bija uzlipināta „Green Stamp" marka, St. George Ave vietā bija uzrakstīta St. Nicholas Ave, bet valsts apzīmējums ir bijis „NEWE RSY". Vēstule sasniegusi adresātu bez pārpratumiem.

V. N.

KALAMAZŪ

● Maija Zadiņa - Lillya Radcliff'a kolledža ieguvusi maģistra gradu (M.A.) valodniecībā un turpinās studijas kā asistente Harvardas universitātē.

● 10 latviešu skauti vienu nedēļu uzturas lielajā apgabala skautu nometnē „Rota Kiwani", kur līdz ar viņiem skauto arī vad. A. Purmalis.

● Kārtējos šī rudens sarīkojumus ievadīs DV apvienības rīkotais bazārs - balle 8. septembrī Recreation Park telpās.

● Dziedoni Valiju Melliņu pēc pirmās vietas iegūšanas klasiskās mūzikas sacensībās Vidējo valstu apmērā apsveicis arī Micigenas pavalsts senātors Phillips A. Harts. Tuvākā laikā mākslinieciei jāpiedalās visas ASV apmēra sacensībās.

● Immanuel luterāņu baznīcā māc. Edmonds Peters 11. augustā salaulāja studenti Irisi Lilliensteini ar studentu Waine Lueck no Viskonsinas.

NUBRANSVIKA, N. J.

● Nudžersijas organizāciju sadarbības kom. sēdi 10. augustā vadīja pr-ks V. Landsmanis.

Sēdē pieņēma bērnu svētku norēķinus. No $ 276,57 atlikuma $ 75,- nolēma ziedot Nuarkas skolai, bet pa $ 50,- Nubransvikas un Leikvudas skolām.

18. novembŗa sarīkojumu rīkos š. g. 17. novembrī Nubransvikā.

● Š. g. 9. augustā plkst. 4.00 no rīta izcēlies ugunsgrēks R. un L. Stemmeru mājas otrā stāvā, 15 Prospect St., kurā dzīvoja irnieks Žanis Bulavs. Ugunsgrēks sācies guļamistabā, acīmredzami no cigaretes smēķēšanas gultā. Uguns strauji pārsviedusies uz virtuvi un dzīvojamo istabu.

Mājas iemītniekus evakuēja. 3 ugunsdzēsēju komandas strādāja apm. stundu iekāms ugunsgrēku likvidēja. Kopīgie zaudējumi apm. $ 5.500,-. Māja bija apdrošināta. —

V. N.

Sports un čempioni

Divdesmito gadu beigās latviešos sāka rasties lielāka interese par sportu. Latvijas futbolisti guva pirmās uzvaras un skrējējus pamudināja Petkēviča panākumi. Petkēvičs, pēc tautības polis, gan peklausīja solījumiem un pārcēlās uz dzīvi Polijā. Drīz vien viņa vietā radās citi. Taču nav latviešiem bijis sportista, kas tā kļūtu par masu elku, kā valmierietis Jānis Dāliņš. Trīsdesmito gadu sākumā šis latviešu sporta fainomens aizrāva uz pārpildītajiem stadioniem cilvēkus, kuŗiem pirms tam par sportu nebija ne jausmas. Katrs skolas zēns pēc skolas devās uz tuvējo pļaveli, lai sacenstos ar citiem zēniem — soļošanā. Dāliņam rādās sekotāji — Bubenko, Bernhards, Liepkalns; stadionos jaudis mudināja Meteri un Vechteri, no kuŗiem viens augumā bija īstens milzis, otrs — pamazs. Pasaules klases vīri abus pēdējos allaž apriņkoja vairākas reizes, taču nākamās sacīkstēs viņi atkal bija pie starta, kļūstot par publikas mīluļiem, gan citādā nozīmē kā lielie sportisti.

Lai Dāliņam būtu ar ko sacensties, uz Latviju aicināja tolaik pasaulē slavenos „pirkstgals - papēdis" sporta meistarus Švābu (vēlāk arī viņa dēlu), Frīdzeriņo, Valenti, Heneli. Biedrību kasēs nauda plūda aumaļām, un ļaužu pūlis lauztin lauzās uz šīm sacensībām, kuŗas citās valstīs bija tik nepopulāras. Kulminācijas punkts, protams, bija olimpiskās spēles, kuŗās Dāliņš guva medaļu un tāda krita arī viņa cītīgajam līdzgaitniekam „Bubim" — Bubenko.

Latvijas neatkarības pēdējos gados soļošanu sāka aizvietot populārā sporta spēle basketbols, kam par cēloni bija Eiropas meistarnosaukuma iegūšana. Vieglatlētikā skanīgs vārds bija Jānim Dimzam. Vēlāk šim izcilus sportistam nācās iet mocekļa ceļu, un līdz ar viņu vēl daudziem citiem Latvijas vārda skandinātājiem.

Pavisam citāda veida „sports" bija profesionālo cīkstoņu — grieķu-romiešu cīņas čempionāts Salamonska cirkū, Rigā.

Stāvgrūdām pilnajā milzu telpā, arbitram Šlosam iesvelpjoties, iesoļoja muskuļotu cīkstoņu virkne. Šlosa uztverē visi viņa vīri bija pasaules slaveni čempioni, kaut pilsētā runāja, ka viens otrs čempions — bulgārs, polis vai krievs tālāk par Maskavas priekšpilsētu neesot bijis. Cīņas cirkū noveda hazardā pavisam nopietnus cilvēkus. Tie vakarā apvilka vecākas drēbes, uzlika galvā žokejcepuri, nopirka biļeti galerijā un aizgāja uz cirku, lai visu vakaru dzīvotu līdz cīkstoņu izdarībām. Ja cīkstoņi gadījās vienādos spēkos un tie bija publikas mīluļi — kā, teiksim, Jānis Leskinovičs un Jāns Jāgo, igaunis — vienmēr kaut kā gadījās, ka cīņas neizšķirās vienā reizē. Tad rīkoja „izšķirošas," „galīgi izšķirošas" un „izšķirošas revanšciņas." Bez pasaules čempioniem, kuŗu bija krietni daudz, netrūka arī citu slavenību, kā dubultnelsona karaļi, „brutālie," un — parasti tad, kad visas citas atrakcijas jau bija

(Nobeigums 8. lpp.)

Uz saulainiem dienvidiem

INDIĀŅI PURVĀ

Floridas dienvidos atrodas Everglēdu nacionālais parks, kas patiesībā ir liels purvs pusotra miljona akru platībā. Visur ir ūdens, dažās vietās tas veido upes vai ezerus, citur ūdens pāraudzis ar purva zāli vai izveidojis plašus mangrovu mežus. Te koki aug ar daudzām gaisa saknēm, kas bieži vien nokarājas no zariem tieši ūdenī, dažreiz pat 10 vai vairāk pēdu augstumā. Meži ir tik biezi, ka tiem izlauzties cauri neiespējami.

No Everglēdu pilsētiņas notiek motorlaivu izbraukumi, no darezervācijas, ceļojumu biļetes var pasūtināt pie ceļojumu aģentūrām, kas par pakalpojumu saņem atlīdzību no attiecīgās firmas procentu veidā, bet kas tomēr jāsamaksā ceļotājam.

Daudz vairāk starpniecība manāma dažādās apdrošināšanas sabiedrībās. Cilvēks labprāt dzīvo tagadnes ērtībās, nedomājot, ka nākotnē var piemeklēt kāda neparedzēta nelaime. Lielākai daļai varbūt arī nekāda nelaime nenotiek, bet piemeklētā ģimene dažkārt nokļūst grūtībās, ja laikus nav apdrošināta pret visām iespējām. Tāpēc apdrošināšanas sabiedrības nodarbina cilvēkus, kuŗu uzdevums ir pārliecināt, ka ikvienu var piemeklēt nelaime, bet kas labprāt izmeklējas klientus ar mazāku risku. Apdrošināšanas akcijā iesaistītas pašas sabiedrības, to aģenti, kam var būt palīgi un palīgu palīgi. Atklāju, ka manai automobiļa apdrošināšanas polisei bija četri starpnieki un, lai saņemtu kādu apdrošināšanas sabiedrības informāciju, vajadzēja 10 dienas, kaut arī visas iestādes atradās Nujorkas pilsētas robežās.

Šim veidam ir labumi un jaunumi. Firmas un uzņēmumi apgalvo, ka šādā veidā ikvienam var veltīt vairāk uzmanības, kam arī jāpiekrīt.

Dzīvības apdrošināšanai sabiedrības pārstāvis man veltīja divus vakarus, kopā 5 stundas, izklāstot visas priekšrocības, kas būs pēc manas nāves, kaut gan es vēl gribu dzīvot. Dažus gadus vēlāk viņš divas stundas veltīgi norunāja, mēģinot iegalvot kādas citas apdrošināšanas nepieciešamību. Šī lielā uzmanība arī jāsamaksā, — to izdara pircējs, parasti apslēptā veidā, jo apgalvo, ka izdevumus maksā sabiedrība, bet nepasaka, ka ar pircēja naudu. Pērkot biržas akcijas uz nomaksu, vispirms jāsamaksā starpniecības izdevumi, kur aiziet gandrīz viss pirmais maksājums.

Ja ražotāju un patērētāju attiecības būtu tiešas, bez starpniekiem, tad preču cenas būtu varbūt uz pusi lētākas, bet valsti būtu radies liels bezdarbs. Valstij būtu lieki izdevumi tā mazināšanai. Tāpēc, varbūt, ir pareizi, ja ikviens patērētājs maksā savu daļu starpniekiem, lai arī tie varētu dzīvot. Jāpiezīmē, ka Nujorkā starpnieku grupa ir ievērojama, te pieskaitāma arī daļa latviešu. Domā, ka vispirms šī ideja nākusi no austrumiem, bet neviens nav drošs par to.

V. Irbe.

Jauniešu iesvētē Kolorado Springā. Uzņēmumā no kreisās 1. rindā: Ieva Bērziņa, Dace Iverte, Kārlis Licis un Zigurds Pencis; 2. rindā: prof. L. Bērziņš, draudzes pr. O. Sāpe un māc. Z. Upīte.

ASV BAZNĪCĀS

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

19. augustā, plkst. 10 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Plkst. 1 p. p. kapu svētki Okridge kapos viesis māc. A. Dzirnis no Feniksvilles un māc. A. Rautenšilds. Koris Ed. Strautmaņa vadībā.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

19. augustā plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

9. septembrī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

BURLINGAMA

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SANA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45. un H ielā.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa divstāvu, 7 istabu dubultķieģeļu māja, divas virtuves, trīs vannas istabas, moderna apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Īpašums brīvs no parādiem.

DANFORTH - LOGAN: Atsevišķa divstāvu 6 istabu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna apkure. Kopīgā cena $ 14.500,-, iemaksa $ 500,-.

EGLINTON - VICTORIA PARK: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, moderna apkure, privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 11.500,-, iemaksa $ 1.000,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVIŅ IEKĻAM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOSAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Dr. E. Upenieks

Ceļojumā uz Montevideo

(MIAMI — BARANQUILLA — LIMA).

„Aerolīneas Peruvianas" aģentūra bija pirmā vieta, kur es varēju pārbaudīt savas spāņu valodas zināšanas. Biju priecīgs, ka, izņemot dažus mīkstinājumus, kas bija bieži dzirdami viņu izrunā, visumā bija tā pati „lengua castellana" (Kastīlijas dialekts, ko lieto Spānijā).

Uzgaidāmajās telpās jau valdīja dzīvība un dominēja daudz tumšākas krāsas cilvēki.

Bija jāgaida vēl stunda uz lidmašīnu, tāpēc atlika daudz laika pārdomāt, vai viss vajadzīgais ceļam ir paņemts. Drusku savādi likās, ka Miami karstumā dažas dāmas staigāja ziemas mēteļos un dažām pat kažoki bija uz rokām. Ātri apsvērām situāciju un aprunājāmies ar dažiem līdzbraucējiem. Konstatējām, ka patiesi pēc 12 stundām jau būsim iebraukuši ziemā, bet ka pārāk nebūšot jāsalst arī ar vasaras drēbēm. Savu ceļa biedru nomierināšanai es pastāstīju par savām studentu laikos pavadītajām ziemām Romā.

Tur galvenokārt bija jāsalst tajās dienās, kad nebija nekā silta, ar ko apmierināt izsalkumu.

Beidzot nāca aicinājums iekāpt lidmašīnā. Starp daudziem pasažieriem, kas devās uz lidmašīnas pusi, uzmanību sastīja jauna meitene, kas gan pēc izskata, gan ar izturēšanos stipri atšķirās no pārējiem pasažieriem. Daudzi pazemīgi viņu sveicināja.

Mēs nospriedām, ka viņas vecākiem jābūt kaut kādā ziņā ļoti ievērojamiem. Bijām kļūdījušies. Tas gan bija viņas pašas nopelns, ka viņa bija kļuvusi par Peru skaistuma karalieni. Mans draugs, uzzinājis patīkamo ziņu, priecīgi izsaucās: „Ja krīt lejā, vismaz priecīgāka būs nosišanās kopā ar pašu Miss Peru!"

Kad draugs pieminēja krišanu, nejauši uzmetu acis lielā putna spārniem, kas izstiepušies jau gaidīja pacelšanos gaisā. Iespaids bija, ka spārni kalpojuši jau krietnu laiku; vietām bija robi, vietām atliekušies skārda gabali. Bet kad sāka darbināt propellerus, viens no četriem motoriem, tā vien likās, bija tāds vaļīgs. Es domāju, ka, ja nu vaļīgs ir, tad lai atkrīt tūlīt, nevis tad, kad būsim jau gaisā. Bet rūciens pieauga un pāris sekundēs jau mēs šūpojāmies gaisā — ceļā uz Barankvilu. Tikko bijām pietiekamā augstumā, motoru rūkoņa kļuva mierīgāka un mierīgāks kļuva arī braucēju prāts. Katrs sāka nodarboties ar žurnālu vai avīžu lasīšanu, citi raksti-

ja vēstules ar sveicieniem piederīgiem.

Palmotie Floridas krasti arvien vairāk attālinājās un drīz ūdeņi vien bija redzami, kas spoguļojās mirdzošajā saulē. Šur tur parādījās peldošs kuģis, kas no 5000 pēdu augstuma bija tikko saredzams. Drīz ieraudzījām Bahamu salu pudurus, tad pārlidojām Kubas austrumu galu. Varēja redzēt arī Jamaikas salas krastus. Tad atkal ilgāku laiku ūdeni vien.

Vai nu lielā augstumā retinātais gaiss, vai lidojuma pārdzīvojumi bija radījuši lielu izsalkumu. Draugs jau bija paspējis iepazīties ar kādu vecāku dāmu, kas runāja labi vāciski. Viņa noprasījusi, vai esot bijis koncentrācijas nometnē un cik automašīnu turot mājā. Nezinu, ko draugs uz šiem jautājumiem bija atbildējis, bet viņu starpā valdīja liela saskaņa visu ceļu. No viņas dabūjām zināt, ka uz šīs lidmašīnas pārāk labu ēšanu nevarot sagaidīt. To viņa atceroties no iepriekšējiem ceļojumiem. Bez tam vecā dāma, vienmēr jautra humora pilna, daudz ko zināja stāstīt par galvenajām vietām šai dienvidus kontinentā. Pastāstīja mums, kuŗās vietās varētu lētāk un izdevīgāk iepirkties.

Pusdienas, kaut ļoti vienkāršas, bija labi un gaumīgi pagatavotas. Garšoja lieliski.

Drīz manījām, ka lidmašīna sāk pamazām slīdēt uz leju, un pa logu ieraudzījām Kolumbijas krastus. Barankvilla bija vieta, kur piestāj degvielas uzņemšanai. Tā ir viena no Kolumbijas galvenajām ostām. Šeit varot dabūt skaistus rokas izstrādājumus no palmu šķiedrām. Atļāva izkāpt uz ½ stundu. Nejutāmies sevišķi pārsteigti, ka liels bars cilvēku un fotografu jau mūs gaidīja. Tie, protams, visi gaidīja uz Peru skaistuli, bet pie reizes fotografēja arī pārējos un pēc 5 minūtēm jau piedāvāja gatavas fotografijas.

Uzgaidāmās telpās bija maza bufete, kur varēja dabūt visādus vietējos uzkožamos. Kamēr sieva paļāvās uz kokakolu, kas arī te reklāmējās uz katra stūŗa, es nogaršoju ceptus gliemežus. Tie diemžēl bija pārāk piparoti, vadjadzēja noskalot ar labu alu.

Naudas grūtību nebija ar Amerikas dolariem, tikai cenas visur automātiski dubultojās. Kad mēģināju piedāvāt Kanadas dolaru, kasiere nokratīja galvu un neņēma. Te arī parādījās tipiskā dienvidu zemju parādība — ubagojoši bērni. Viņi gan neizskatījās ne izsalkuši ,ne noskrandājušies, bet šis sports viņiem ļoti patika. Vajadzēja tikai iedot vienam, drīz apkārt bija vesels bars. Tā es īsā laikā savas kabatas atbrīvoju no sakrātās sīknaudas.

Atkal bijām gaisā — ceļā uz Limu. Pārrunājām pirmos iespaidus, par kuŗiem nedz mana sieva, ne draugs sevišķi nejūsmoja.

Esmu pārliecināts, ka nebija tāda virieša līdmašīnā, kas nebūtu klusībā novērojis un apbrīnojis Peru jauno skaistuma karalieni. Dažādi var būt viriešu uzskati par sievietes skaistumu, bet visumā tie daudz nav grozījušies gadu simtos. Pan Hoei Pan sievietēm norādīja četras kvalitātes, kas darot skaistu: tikums, valoda, augums, uzvedība. Lietojot šo vērtējuma mērauklu pie mūsu skaistās līdzbraucējas, par viņas tikumiem bija neiespējami spriest, kaut arī uzvedība varēja likt tos nojaust. Attiecībā uz augumu, šķita, ka tā viņas vājā puse, caur ko viņa droši vien zaudējusi pasaules skaistuma karalienes kroni. Viņas ķermenī varēja manīt vairāk Rubensa smaguma kā Botičelli vieglā vijīguma. Viņas daiļums slēpās tās īpatnēji skaistajā sejā. Tā man ļoti atgādināja slaveno Romas maiznieka meitiņu Fornarīnu, kuŗa Rafaels bija attēlojis to dievišķo skaistumu, kādu vēlāk bija pieškīris visām savām slavenām Madonnām.

Ja mēdz teikt, ka sievietei piemīt magnētisks pievilkšanas spēks, es domāju, ka tas nenāk tikai no glītās sejiņas, bet gan no dvēseles iekšējiem skaistuma avotiem, kuŗu strāvojumi var padarīt sievieti līdzīgu eņģelim.

Bez tam šai Peru meitenē nevarēja vērot ne mazākās iedomības, turpretī viņa parādīja ārkārtīgu izpalīdzību un laipnību pret sievietēm un bērniem, palīdzot apguldināt, kad gaŗais lidojums jau bija kļuvis par nogurdinošu. Līdz Limai vēl bija 3 stundas ko lidot. —

(Turpinājums sekos).

Nama mātei

JAUNO FILATELISTU ROSME NEAPSIKST

Filatelijas izstādes, kuŗās ir arī jaunatnes klase, nav sevišķi bieži. Ja agrākos gados šādas bija jāsameklē un pa daļai „jāiespiežas", jo filatelistu klubi mēģina izcelt savus jaunos filatelistus, šogad Latviešu filatelistu apvienības jaunatnes daļa saņēmusi aicinājumus divām izstādēm: Society of Philatelic Americans gadskārtējai izstādei Portlandē, Oregonā un Midwest Philatelic Society izstādei Kanzas City, Misuri. Tā kā izstādes notiek vienā laikā, no 31. augusta līdz 2. septembrim, katrā paredz 6 latviešu jauniešu piedalīšanos, ja vien to spēs atbalstīt Latviešu filatelistu apvienība.

A. RIDŅIKS CIETUMĀ

Amerikāņu nedēļraksts „Stamps" ievietojis Arnolda Engela apskatiņu par Aleksandru Ridņiku, kuŗš notiesāts uz 7 gadiem cietumā par marku maiņu ar rietumu krājējiem. Sods piespriests par tirgošanos ar rietumu kollekcionāriem un par to, ka nav cēlis komūnismu, jo neesot strādājis. A. Engels norāda, ka Ridņiks strādājis vairākos padomju žurnālos un sniedzis filatelijas rakstus gan par padomju Krievijas, gan citu sociālo valstu markām kā vācu, tā angļu un arī krievu un latviešu valodās. Engels pazīst Ridņiku jau no 1938. gada un pēdējos 10 gadus sarakstījies ar viņu. Nekad neesot pieprasīti vairāk kā viena atsevišķa marka un viens bloks no viena izdevuma. A. Engels paredz novembrī piedalīties Filadelfijā izstādē, kur vienu ielogu veltīšot A. Ridņikam, ar no viņa saņemtiem filatelijas materiāliem.

„Linn's Weekly Stamp News"' Eiropas filatelijas ziņu apskatā R. Y. Megan norāda, ka viņš gan bijis par šo ziņu apbēdināts, bet ne pārsteigts. Viņš arī pazīst šo Latvijas filatelistu , un uzturējis ar to sakarus kādus 10 gadus. Ridņiks bijis gatavs izsūtīt padomju Krievijas markas simtiem un saņemt pretī rietumu markas, kuŗas tur nevar iegūt.

KOMŪNISTI STARPTAUTISKĀ FILATEILISTU FEDERĀCIJĀ

Komūnistu valstis, kas sastāv federācijā, izturas pret federācijas lēmumiem bez kādas ievērības un nesamazina savu marku izdevumu skaitu. Komūnistu mērķi ir: 1. pārdot pēc iespējas daudz par lētu naudu izgatavotu marku, no kuŗām iegūto naudu izmanto pret rietumiem vērstā darbībā; 2. mudināt savus krājējus sarakstē ar rietumiem izplatīt partijas uzskatus; 3. ar markām izplatīt propagandu; 4. iepludināt naudu valsts kasē. Lielākās briesmas ir, ka šī federācija tiek par daudz izmantota no valstīm aiz dzelzs priekškara. Kāds Šveices žurnālists norāda, ka markas no šīm sarkano valstīm nevajag pirkt, bet mainīt pret rietumu markām. Ar to palīdz krājējiem šajās valstīs iegūt rietumu markas un neļauj rietumu valūtai plūst uz austrumiem. „Federācijai jāpanāk, lai austrumu sarkano valstu krājēji varētu mainīt markas ar rietumu krājējiem," norāda R. Y. Megan amerikāņu filatelijas nedēļrakstā Linn's Weekly.

LATVIJAS PIRMĀS MARKAS IZDOŠANAS DIENA

Amerikāņu filatelijas nedēļraksts „Stamps" ievietojis A. Vēģera aicinājumu atsaukties tās pastkartītes īpašniekam, kuŗš devis žurnālam „Mercury Stamp Journal" aprakstu par viņa īpašumā esošo pastkartīti ar Latvijas pirmo marku un vācu „Postgebiet Ob. Ost." marku, kas zīmogotas ar krievu apaļo zīmogu un vācu pasta zīmogu ar datumu 1918. gada 18. decembris. Kā A. Vēvera norāda, līdz šim gan rezultātu nav. Ziņas lūgtas sīkākam aprakstam par šo kartīti un varbūtējam uzņēmumam.

SARUNAS AMERIKĀŅU UN PADOMJU UZTVERĒ

Amerikāņu uztverē sarunas ir ja: „mēs nekad nekārtosim tautu līdzeklis, kā visvieglāk nokārtot strīdus. Sarunām ir jāiepazistina ar diskutējamo vielu un jāpalīdz formulēt viedokļus un izcelt vienošanās iespējas vai strīdīgos jautājumus. Tās var sev spraust arī par mērķi praktiskus izkārtojumus. Sarunu panākumi ir atkarīgi no tā: a) vai jautājums ir diskutējams (piem., jūs variet pārdot savu auto, bet ne savu bērnu); b) vai sarunu vedēji ir ieinteresēti ne tikai iegūšanā, bet arī došanā, var apmainīt vērtību pret vērtību un ir gatavi uz kompromisu; c) vai sarunu partneŗi viens otram zināmā mērā uzticas — ja nē, tad paredzētie trošības noteikumi vienošanos var padarīt neiedarbīgu.

Pad. Savienības nolūki sarunās ir „gūt un nekā nedot". Tiem tās ir aģitācijas paņēmiens un komūnisma pretinieka vājināšana. Tās nav domātas strīdu nokārtošanai, bet gan konfliktu technika, lai atvieglotu uzvaru „daļu maksājumu plāna" veidā.

Pad. Savienībai ir lieliskas izredzes tikai iegūt no sarunām. Rietumi, kuŗus var pakļaut sabiedriskās domas spiedienam, arvien riskē iekļūt nevēlamu koncesiju lamatās un lēmumu atlikšanā, kamēr sarunas turpinās. Sarunas var padarīt daudz sološas, kad vien tas iespējams, un draudi un incidenti ir visai noderīgi, lai hipnotizētu brīvo pasauli un pārliecinātu to, ka ir „izdevīgāki" piekāpties, nekā pastāvēt uz savu viedokli.

1958. gadā Chruščevs deklarēja Staļina vārdiem, „nedrīkst kavēt komūnistu partiju īstenot neatkarīgu politisku un organizatorisku darbu . . . un sagatavot apstākļus, kas nepieciešami proletāriāta hēgemonijai". Ja kāds līgums kļūst apgrūtinošs, komūnisti cieši turas pie Ļeņina likuma — nesaistīt savas rokas ar „formāliem apsvērumiem". 1955. gadā Senāta juridiskā komiteja ziņoja, ka Pad. Savienība 38 gados ir noslēgusi gandrīz 1.000 līgumu, bet „padomju valdība ir lauzusi savus solījumus gandrīz visām valstīm ,kuŗām tā ir devusi rakstveida solījumus."

Pēc komūnistu doktrīnas nevienā Rietumu koncesija nevar būt galīga pirms to galīgas padošanās. Ja vienu problēmu tagad nokārto, jāpaceļ pēc tās nekavējoties cita problēma u. t. t. nepārtrauktā virknē. Komūnisti tic, ka sarunas ir spēle, kuŗā tie nekad nevar zaudēt. (Pēc Sav. Valstu Senāta materiāliem).

K-gs

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pa-ēēm, aplieēībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

NOTIS —

V. Dārziņa — 200 latviešu tautas dziesmas I-IV ā		$ 3.50
" — 200 latviešu tautas dziesmas II d		$ 6.00
" — Sonata No 2	Klavierēm	$ 2.50
" — Treludes	"	$ 2.00
" — Sonatina G	"	$ 2.50
" — Sonatina F	"	$ 2.50
" — Mazās svītas	"	$ 2.50
" — Divas Prelūdes G	"	$ 1.50
" — Tiade de Preludes	"	$ 2.50
" — Trittico Barbaro	"	$ 2.50
" — Suite A	"	$ 2.50
" — Spēlējiet pirkstiņi I-II klavierēm		$ 2.50
" — 25 latviešu tautas dz. vieglā apstrādājumā		$ 1.20
V. Dārziņa Sonāta I		$ 2.50
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis — klavierēm		$ 0.70
Jēkabs Poruks — Es dziesmu meklēju I		$ 2.50
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai dvēselei — solo dz.		$ 5.00
A. Jurjāna — Kantāte		$ 2.00
" — Lūgšana un E. Dārziņa Rezignācija		$ 1.20
" — Jel nevaicā		$ 1.20
E. Melngailis — Latviešu tautas dziesmas — solo balsij ar klavieru pavadījumu		$ 2.00

Dabūjamas
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 HURON STREET, TORONTO, 2 - B, Ontario.
Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu pielikt 10 ¢ pasta izdevumiem.

WATERLOO UNIVERSITY COLLEGE

VATERLŪ LUTERĀŅU UNIVERSITĀTES VISPĀREJĀS IZGLĪTĪBAS FAKULTĀTE.

„Laba izglītība kristīgā gaisotnē."

LEKCIJU CIKLS

4 - GADĪGĀM HONORS B.A. STUDIJĀM — tirdzniecības administrācijā, ekonomijā, angļu valodā un literātūrā, franču valodā, ģeografijā, ģeografijā un plānošanā, vācu, grieķu, latīņu valodās, vēsturē, filozofijā, psicholoģijā, politiskās zinātnēs un spāņu valodā.

3 - GADĪGĀS PASS B.A. STUDIJAS — vispārējā B.A., pirmsteoloģijas B.A iegūšanai.

ĪPAŠAS STIPENDIJAS UN PABALSTI KVALIFICĒTIEM STUDENTIEM, KAS IESNIEGS PIEPRASĪJUMUS PIRMS 15. G. 25. AUGUSTA..

IESTĀŠANĀS NOTEIKUMI — 55% caurmērs 5 XIII kl. priekšmetos (8 vai 9 eksāmeni) aplikantam dod iespēju tikt uzņemtam pirmajam studiju gadam. Studentiem ar 60% caurmēru priekšroka.

JAUNU STUDENTU REĢISTRĀCIJA — 13. un 14. septembrī. Lekciju sākums 19. septembrī.

PIEPRASIET INFORMĀCIJU — mācību sarakstu un uzņemšanas veidlapas — rakstiet vai zvaniet (SHerwood 4-8141).

DIBINĀTA 1911. GADĀ.

MR. J. M. KOPAS, *Registrar*
Waterloo University College
Waterloo Lutheran University
Waterloo, Ontario

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU
DZIESMAS
Pieprasiet zemāk minētās plates
D.V. GRĀMATNĪCĀ

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālītis māsa dancināja. Ērģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Ciruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Ciruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karajmelta. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu. Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Ciruļa vedības.

1004 B. PIEKALNIETIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš bij̆u. M. Hermann — Tuljaks

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Ruševica, un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād. Ābele.

1009* THE LATVIAN TRIO 33 RPM 6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. J Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepiša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.

1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koŗu Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausīs rīts. V. A. Krūma — Jūŗa un sirds. K. Lidaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).

1015 TORONTO LATV. TAUŖU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Riga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets: Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agiteto. J. Vītoliņa — Sultu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns mīlna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja ligaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā 45 RPM ā $2.40

1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andziņš
1024 Andziņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.

Tautas deju sv
Sestdien, 1. septembrī, plkst. 1
jauniestudēto deju — ciema
Plkst. 19.00 SVĒTKU B
vēlēša nām.
Svētdien, 2. sepembrī, plkst. 1
SVĒTKU DIEVKALPOJ
Plkst. 11.00 svētku atklāšana.
Pēc tam panelis par tematu „Latv
Plkst. 15.00 TAUTAS DEJU
Atsevišķu deju kopu priekšnesum
Latviešu tauŗu orķestris E. Slauc
Plkst. 19.30 SVĒTKU UGUN
pārsteigumi. Ugunskuru vadīs Br
Pirmdien, 3. septembrī SPOR
jautras sacensības, dejas un rota
Dalībniekiem brīva ie
Svētku laikā Sidrabenē mākslinieka J
sestdien, 1. septembrī, plkst. 15.00.
★ Visi laipni ielūgti.

WAS
L
2 un
nogali
vieta:
atvalji
J. BA.

DAŽĀDAS
ATTĪSTĪŠA
ĀTRA UN PIRMKLA
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNIC
Darba laiks no pl. 9—6, ses

Kur pekšņi izgaisa tavas
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju
SVEICIET A
LOTUS PUĶU
802 Bathurst ielā,
tel.: LE 3-388
KANADAS DAILAMATN
SALON
LOTU

AUSTRA ŠM
DĀMU FRIZIERSAL
737 Bloor St., W., pie Grace, Tor

ZIGFRĪDS ART POT
ZIGFRĪDS JURŠ
KERAMIKAS DARBNICA
1425A BLOOR ST., W., TORONTO.
viena tramvaja pietura rietumos n
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KE
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTR
Turpat dabūjami BILŽU L

LATVIJAS
AMERIKĀ
M
SP
TO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PAS
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪG
VIZĪTKARTES.
DOKUMENTUS BIEDRĪBU V
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES.
PLAKĀTUS, DZIESMU L
GRĀMATAS un ŽURN
VESTUĻU VEIDLAP
u. c
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T
ONT., CANADA. TE
Pasūtinājumus lūdzam nodot

IEPERCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

INTON - VICTORIA PARK: Atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs, moderna apkure, ebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 11.500,-, $ 1.000,-.

GALVIN IEKIEM UZ 3 GADIEM UZ AJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

N PADOMJU UZTVERĒ

rtosim tautu igās problē- em. Mēs pū- nas atrisināt ām". Komū- roblēmas uz- m. Svarīgās s ar attiek- ismu un ko- m sistēmām. ščevs patei- unas par ru- ka izšķīrējus okārtot tik ta līgumus, Chruščeva dzīves un jadzīgs". Ļe- stus parak- zekli, lai ie- prasīja, lai ieguva ar lī- i nodrošinā- riekšrocības būt ar „re- Tie, pēc

Staļina vārdiem, „nedrīkst kavēt komūnistu partiju īstenot neatkarīgu politisku un organizatorisku darbu . . . un sagatavot apstākļus, kas nepieciešami proletariāta hēgemonijai". Ja kāds līgums kļūst apgrūtinošs, komūnisti cieši turas pie Ļeņina likuma — nesaistīt savas rokas ar „formāliem apsvērumiem". 1955. gadā Senāta juridiskā komiteja ziņoja, ka Pad. Savienība 38 gados ir noslēgusi gandrīz 1.000 līgumu, bet „padomju valdība ir lauzusi savus solījumus gandrīz visām valstīm, kurām tā ir devusi rakstveida solījumus."

Pēc komūnistu doktrīnas neviena Rietumu koncesija nevar būt galīga pirms to galīgas padošanās. Ja vienu problēmu tagad nokārto, jāpaceļ pēc tās nekavējoties cita problēma u. t. t. nepārtrauktā virknē. Komūnisti tic, ka sarunas ir spēle, kurā tie nekad nevar zaudēt. (Pēc Sav. Valstu Senāta materiāliem).

K-gs

NOJIET LATVIEŠU DZIESMAS

rasiet zemāk minētās plates

. GRĀMATNĪCĀ

. sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
autrais pāris. Brālīts māsa. dancināja. Erncis. Ķekatu dancis.

ru dubultkvartets 45 RPM $2.00
ziņu. J. Norviļa — Vasara; Nāriet saule vaAun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa —

kts koris 33 RPM $5.00
. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz ņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu. zkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. ļa vedības.

NĪTIS, bass 45 RPM $2.00
kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam

ru dubultkvartets 45 RPM $2.00
is. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; ermann — Tuljaks

iru dubultkvartets 45 RPM $2.00
dzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vitozers.

VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
— Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
evica, un J. Kļaviņš. Pie ērgelēm prof. Ād.

IAN TRIO 33 RPM 6.00
elancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa ņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van in B flat major.
latviešu valodā!

tenors 33 RPM $5.00
a dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. ja ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A. priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — lniņa — Tev.

MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
stu koru Dziesmu diena Cikāgā.
ieskaņojums!
ausis rīts. V. A. Krūma — Jūra un sirds. nieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un aļa).

LATV. TAURU ORĶ. 45 RPM $2.00
Pūt vējiņi, Sešī mazi bundzenieki. Tautas

. SALNA un J. KLAVIŅŠ 45 RPM $2.00
ietim. A. Žilinska — Karogs.

ZIESMAS — E. REINVALDE, sopr.
— 45 RPM $2.00
žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis iņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man devi-

AN TRIO 33 RPM $6.00
enuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. to. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa Ziedoņa — Svita „Sena Teika".

u dubultkvartets 33 RPM $6.00
tēvu zemes. J. Vītola — Uguns mīlna; Dies — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — s. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, es — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimteniņa — Karš.

s koris DAINA 33 RPM $6.00
līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo ja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freiņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' praDziedātāja ligaviņa.

Skaņu studijas DAINA orķestra
45 RPM $ $2.40
ka.

māsiņa.

Tautas deju svētki SIDRABENĒ

Sestdien, 1. septembrī, plkst. 16.00
jauniestudēto deju — ciema kukuļu — apmaiņas demonstrējumi.

Plkst. 19.00 SVĒTKU BALLE ar BALLES KARALIENES vēlēšanām. Ieeja $ 1.-

Svētdien, 2. sepembrī, plkst. 10.00 rītā
SVĒTKU DIEVKALPOJUMS Brīvdabas baznīcā.

Plkst. 11.00 svētku atklāšana.
Pēc tam panelis par tematu „Latviešu tautas dejas". Diskusijas vadīs A. Bāliņš

Plkst. 15.00 TAUTAS DEJU UZVEDUMS —
Atsevišķu deju kopu priekšnesumi un kopdejas, kuŗas pavadīs Toronto Latviešu tauŗu orķestris E. Slaucītāja vadībā.

Plkst. 19.30 SVĒTKU UGUNSKURS — tautas dziesmas, sacensības, pārsteigumi. Ugunskuŗu vadīs Brunis Rubess. Ieeja skolēniem 50 ¢, pārējiem $ 1.-

Pirmdien, 3. septembrī SPORTA SPĒLES.
jautras sacensības, dejas un rotaļas. Ieeja ar svētku ieejas kartēm.
Dalībniekiem brīva ieeja, uzturs un mājvieta Sidrabenē.

Svētku laikā Sidrabenē mākslinieka J. ZUNTAKA GLEZNU IZSTĀDE, kuŗu atklās sestdien, 1. septembrī, plkst. 15.00. Visa Sidrabenes territorija sarīkojuma vieta.

★ Visi laipni ielūgti. **SIDRABENES PĀRVALDE.**

REALTOR
BĒRZIŅŠ Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu saņēmēji u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.
LE 4-8447
316 Harboard St., TORONTO

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTIGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS UN NOTIS

Andrejs Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARA — noveles $ 3.20
Dr. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta atmiņas ..... $ 5.50
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS — noveles ..... $ 3.20
V. Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi .... $ 2.80
K. Kurbads — SILU ŠALKA — dzejoļi ..... $ 2.80
ZINTIS Nr. 6./7. (plašs dubultnr. angļu valodā) ..... $ 1.50

NOTIS

V. Dārziņš — 200 latviešu tautas dziesmas II, III, IV. b ā $ 3.50
III - IV kopā $ 6.00
Jēk. Mediņš — latviešu tautas dziesmas ..... $ 2.50
Arv. Žilinskis — Solo dziesmu izlase ..... $ 4.00

Pasūtinot apgādā 25% atlaide.
ALFR. KALNĀJA APGĀDS,
719 W. Willow St., Chicago 14, Ill., USA.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES

Little Rīga — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

Bloor - Danforth Real Estate Ltd.
Nekustami īpašumi Toronto un apkārtnē.
E. HENISS, 1007 Bloor St. W. LE 7-2191 Mājās LE 3-4131
A. LAKSTIGALA, 690 Coxwell Av. HO 1-3536
Sevišķi izdevīga obligāciju izkārtošana. Mājās OX 4-6876

I. JANKOVSKIS REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Avenue
LE 6-0143 LE 5-4455
Nekustami īpašumi pilsētā un uz laukiem.

APAVI - APĢĒRBI

V. Adītājs — LE 4-2526
drēbnieku amata meistars. 2218 DUNDAS ST. W.
Augstākās kvalitātes drēbju izvēlē. Pirmklasīgs darbs.

Peter's Shoes HO 3-7319
— jūsu apavu veikals
243 DANFORTH AVE.
Importēti apavi dāmām, kungiem un bērniem.
Perlona zeķes

DAŽĀDI

Alder's Esso Services HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas. Dažādi auto remonti.

Asphalt Services Ltd. RO 9-4154
702 WESTON RD.
Grīdu — sienu — griestu tailes. ★ Krāsas — tapetes — tepiķi.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide

Crest Florists HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televizijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašinas, veļas žāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ieriko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
IZIRE TV par $8.- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

VENUS
PUĶU VEIKALS
Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
Latviešu keramika.
Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

ALFRĒDS ĪSTKUTS REALTOR 481-0431
KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5 - 6451

Kur pekšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6[illegible]

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KĀRTES,
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
KONCERTU PROGRAMMAS,
SARĪKOJUMU BILETES,
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
VESTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINAJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

LICENZĒTS GĀZES UN EĻĻAS APKUŖU IERĪKOTĀJS
izpilda jaunus un remonta darbus.
Krāsns tīrīšana $ 7.00.
Lūdz zvanīt LE 1-6583.
A. LAGUNS,
204 Oakwood Ave., Toronto.

MEKLĒ SIEVIETI
mājas apkopšanai un 7 g. v. meitenes uzraudzībai pie atraitņa — latviešu mājā, St.Catharines, Ont.
Rakstiet šī laikraksta kant. — Nr. 554.

High Park - Quebec
IZĪRĒJA MAS
2 nemēbelētas istabas un virtuve.
TV antenna. G arāža.
Zvanīt RO 9-3081, Toronto.

Bloor - High Park rajonā
IZĪRĒJAMA
liela istaba ar virtuvīti.
Parkošanas iespējas.
Zvanīt RO 2-9530, Toronto.

F. Rosay
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
★
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

BRĪVDIENĀM piedāvājam
JAUNĀKĀS GRĀMATAS

E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710 $ 12.50
A. Voitkus — SPOGULIS — humoreska ..... $ 5.60
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas ..... $ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns ..... $ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas ..... $ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antoloģ. $ 7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns ..... $ 3.85
Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti ..... $ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti ..... $ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas ..... $ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls ..... $ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls ..... $ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41 ..... $ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42 ..... $ 1.00
J. Klīdzējs — JAUNIEŠI — romāns ..... $ 3.80
Irma Grebzde — KALNI KĀPJ DEBESĪS — noveles $ 3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns ..... $ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns $ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns ..... $ 4.00
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns ..... $ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi ..... $ 3.00
A. Eglītis — DIVI KĀPIENI — ar autora zīmējumiem $ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns $ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām. $ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi ..... $ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KARA VĒSTURE, II d. $ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi ..... $ 2.80
A. Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARU — noveles .... $ 3.20

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci,

SAV. VALSTĪS:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Libieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirniti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķiviti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

UZMANĪBU! UZMANĪBU!
Ar šo paziņoju, ka LAIMON'S auto remontu darbnīca no 1347 Queen St. E. ir pārcēlusies modernās telpās un tagad saucas

LAIMON'S AUTO SERVICE

603 GERRARD ST. E., TORONTO (pie Broadview Ave.). Tālr. 466-0540.

Lūdzam motoristus izmantot mūsu pakalpojumus agrākā veidā.
Garantēju apmierinātību, jo strādāju jau pāri par divdesmit gadu auto remontu nozarē.
LAIMONS MAROVSKIS.

✝

Dziļās sērās paziņojam, ka pēc īsām ciešanām no mums šķiries mūsu tēvs un vectētiņš

KĀRLIS GULBIS

Dzimis 1891. gada 22. janvārī Kokmuižas pagastā, miris 1962. g. 11.augustā Buenos Aires.

Un siržu mīlestība par nāvi stiprāka.

Mīļā piemiņā paturēs
DĒLI AR ĢIMENĒM KANADĀ un LATVIJĀ

✝

Pēkšņi šķīrās no mums mans mūža draugs, mūsu tētiņš un vectētiņš

JĀNIS JENTE

dzimis 1888. gada 7. jūlijā Gulbenē, miris 1962. gada 10. augustā Sarnijā, Kanadā.

Apklusuši mīļi vārdi, Tavs gudrais padomiņš . . .

SIEVA, MEITAS, DĒLS, VEDEKLA
ZNOTI un MAZBĒRNI.

MŪRIS

Šajās dienās aprit viens gads notikumam, kurš pasaules vēsturē ieies tāpat, kā senās Ķīnas ķeizara Šī-Huang-Tī darbs 221 gadu pirms Kristus dzimšanas, kad valdnieka griba pavēlēja savai valstij un ziedošajai kultūrai apcelt apkārt 2450 km garu, 16 metru augstu un 8 metru platu mūri. Pirms viena gada, 13. augustā, cēlās kādas citas lielas, bet terrora pilnas imperijas patvaldnieks — Chruščevs — lai pasauli „aplaimotu" ar jaunu mūri. Šī žoga uzdevums bija pasaulei slēpt postu, badu un terroru sarkanās dižvalsts robežās. Jauno mūri sarkanais imperātors cēla vienā no lielākām un bagātākām Vakareiropas kultūras pilsētām — Berlīnē.

Laikmetā, kad cilvēka prāts un rokas sniedzas pēc zvaigznēm, neaptēstu betona bluķu veidots ceļas aizsprosts, pret kuru atsisties tiem, kas nīst verdzību un brīvo domu iznīdēšanu cilvēkā. Kāda varena, bet baiga aina: no vienas puses milzīgs prāta progress, panākumi zinātnē un technikā, no otras puses rupja, primitīva iznīcināšanas un iznīdēšanas griba, liekot cilvēkiem mirt betona sienas priekšā! Kāds varens pētījumu lauks tiem vēstures filozofiem un laikmetu tulkiem, kas gaismu ieraudzīs nākamās audzēs.

Šāda zinātnieka priekšā uz baltās papīra lapas atradīsies tikai viens vārds, no kura izejot, vajadzēs risināt tālāko domu gaitu. Šis vārds būs — mūris. Problēma būs daudz plašāka un sarežģītāka kā sīkie jautājumi: cik ilgā laikā, ar cik lielu darba spēku žogs celts, kāpēc cilvēki izmisumā centās mūri pārvarēt u. c. Galvenais jautājums būs, vai mūris Berlīnē nav betonā kalts atveids tam žogam, kuru divdesmitā gadu simtenī ikviens cilvēks sev, savai apkārtnei apvilcis? Neredzama betona siena, aiz kuras aizslēpušās tautas un valstis, žogs, kas padarīja tās aklas pret parādībām, kuras ved pretim iznīcībai. Mūsu iedomātais vēstures filozofs izbrīnējies metīs skatu senos dokumentos un pārsteigts konstatēs, ka grūti sameklējama parādība šajā savādā gadsimtā, kas pati sev nebūtu radījusi savu personīgo mūri. Aiz tāda sen jau noslēpusies visu patiesību un vērtību augstākais sargs — reliģija. Ar mūri apjozusies cilvēka prāta darināta taisnības mēraukla — tiesību zinātne. Žogs šķērso visu mūsu ikdienišķo dzīvi, mūsu uzskatus par ideālajām vērtībām, mākslu, literātūru, domāšanas veidu un mūs pašus.

Kā tad ir ar trimdas cilvēku? Par nožēlu un izbrīnu jāliecina, ka pie neredzamās betona sienas veidošanas savu roku itin naski pielicis arī trimdinieks. Ja sarkanais NKVD šefs Berlīnes žoga nepieciešamību argumentē ar savai mācībai raksturīgo demagoģiju, ja rietumu cilvēks humānisma vārdā un aizsegā apjozies ar sētu kaila materiālisma un ērtību sargāšanai, tad trimdinieks, kas redzējis kā vienu, tā otru, šai sabiedrībai bikli pievienojas, sev apkārt mūrējot vienaldzības un samierināšanās žogu. Bieži tas sev apkārt liek tuvredzības un pat nodevības mūri, jo tikai tā attaisnojams solis, ko viens otrs labi situēts un doktora gradiem apkrāvies ļautiņš sper pāri sarkanā diktātora rokām veidotam mūrim. Vai ir vēl tāds, kas savā rīcībā un domāšanā ir patiesi brīvs, bet jo īpaši brīvs no tā žoga, ko cēlis pats savām rokām?

Kāda nozīme skaļai runāšanai starp četrām sienām, dzimtenes mīlestības apliecināšanai un superpatriota pozei, ja ārpus šīm sienām šis pats cilvēciņš ir bailīgs kūkuma liecējs un līdzskrējējs visiem vējiem? Ko palīdz vasarnīcas, meža mājas pie ezeriem, gruntsgabali, lepnas viesības un balles, ja aiz tukšā vizuļojuma slēpjas sīkstulīga mantrausība, tikko roka sniedzas atvērties plašākam žestam, ideālākiem mērķiem? Trimdiniekam nav vietas arī pie cita pasaulslavena mūra, proti, tā ,ko cēla senie jūdi Jeruzalemē, nosaucot to par Raudu mūri.

Žogi tomēr nav nevienos laikos spējuši pasaules attīstībai uzspiest savu zīmogu jeb pasargāt tautas un valstis no lielām vēsturiskām pārvērtībām. Ķeizara Šī-Huang-Tī varenā imperija, pateicoties lielajam mūrim, saira sevī kā irdena smilšu pika. Jūdu vaimanas pie Raudu mūra nespēja grozīt izkliedētās tautas likteņus gadu tūkstošiem. Lai grozītu pasaules likteņus, jānāk cilvēkiem, kas nepazīst nekādu mūru, nedz fiziskos, nedz arī tādus, ko ceļam ap sevi neredzamus. Arī pirms gada Berlīnē celtais mūris ir tikai pēdējais izmisuma solis kādai politiskai sistēmai, kas savā iekšienē un būtībā jau sen sabrukusi un izirusi iekšēju pretišķību un pretrunu jūklī. Jārodas vairāk tikai tādiem cilvēkiem, kas iekšēji brīvi no egoisma, materiālisma un sīkmanības! Šādu ļaužu spara priekšā sabrukšanai nolemts katrs mūris, ko! cēlušas mirstīgas rokas.

Atbrīvosimies no pretīgām, neredzamām un lipīgām važām, kas rauj mūs prom no tā kaujas lauka, kuru paši brīvprātīgi izvēlējāmies, dzimtenes krastu pametot. Nebūsim savas lietas nodevēji un nevērosim rezignēti, ka mūsu kaimiņi un draugi Berlīnes kauna un nebrīvības mūrī pašā 20. g. s. spožākā prāta manifestācijas brīdī grib pārvērst par nožēlojamu Raudu mūri vaimanām. Trimdinieka uzdevums ir rādīt, ka nav tāda mūra, kuru nevar pārkāpt un iznīcināt, nesot brīvības ideju un ideālus.

P. Strants

LOPKOPĪBA . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

cībās galveno lopkopības produktu ražošana šogad samazinājusies, salīdzinot ar pērno gadu. Plāni neveikti celtniecībā, kur esot būtiski trūkumi.

Tā kā ražots par maz gaļas un piena, resp. tā kā okupanti izveda prasīto, tad vietējam patēriņam ir trūcis visu gaļas un piena produktu. Pārskatā uzrādīts, ka iedzīvotājiem pirmajā pusgadā pārdots 9 proc. piena un piena produktu no tā daudzuma kā 1961. g. pirmajā pusgadā, resp. 10 proc. mazāk, kaut iedzīvotāju skaits pieaudzis. Tas pats noticis ar gaļu. Taču iedzīvotājiem pārdots mazāk arī kokvilnas, pie kam vilnas auduma pārdošana samazinājusies par 10 proc. Audumu mazākai pārdošanai ir vairāki iemesli, kaut iedzīvotāju skaits pieaudzis. Audumu fabrikas un apģērbu rūpnīcas izlaiž sliktus audumus un apģērbus, ko pircēji noraida. Otrs iemesls ir tas, ka ļaužu pirktspējas ir samazinājušās sakarā ar pārtikas cenu celšanos.

DARBS LIELS, BET VEICAMS

Lielās skautu - gaidu jubilejas nometnes plānošanas darbi tuvojas noslēgumam. Darīts viss, lai 500 latviešu jaunieši, kuŗus sagaida 25. augustā nometnes vietā Kalamazū, justos šeit — kā Latvijā. Nometnes ideoloģiskais darbs atradīsies 90 vadītāju uzraudzībā, no kuŗiem daži piedzīvojuši sirmas galvas, bet citi vēl samērā jauni, tomēr savam uzdevumam sagatavoti.

Nometnes pienākumu veikšanā kā viens no svarīgākajiem uzskatāma saimniecība — jārūpējas par dalībnieku labsajūtu, lai tie nejustu izsalkumu un slāpes.

„Vai 500—600 un varbūt pat vairāk nometņotāju uzturēšana un paēdināšana „pašu saimniecībā" ārpus pilsētas nesagādās grūtības?"

„Šoreiz darbs tiešām liels, bet veicams," atbild apvienotās skautu - gaidu nometnes saimnieks, Kalamazū vienības vecāku padomes pr-ža vietn. J. Vasaris.

„Saziņā ar nometnes „Latvija" vadību un vecāku padomi Kalamazū izplānots pēc sastādītās ēdienu kartes cik daudz un kādu produktu vajadzēs. Ēdīsim ik dienas 4 maltītes. Aprēķināts, cik daudz vajadzēs katrai ēdienu reizei un plkst. cikos vajadzēs piegādāt."

„Lielais vairums svaigo produktu tiks piegādāti tieši no vairumpārdošanas vietām tad, kad tie būs mums vajadzīgi, bet daļu varēsim novietot nometnes virtuves ledus skapjos un saldētavās."

„Vai skauti un gaidas paši gatavos ēdienu?"

„Lielākie zēni un meitenes vingrināsies paši gatavot pa pulciņiem. Tikai pašiem mazākajiem būs jādod gatavotājs, kurš varēs būt reizē arī par apmācītāju. Nometnes viesiem par seviški zemu cenu ēdienu gatavos virtuvē."

„Cik par produktiem domājat apgrozīt naudā?"

„Ap $ 7.500,-."

„Ja tagad jau viss aprēķināts un pasūtinājumi nodoti firmām, tad nometnes laikā atliek tikai izdalīšana?"

„Tik vienkārši nav, kā izliekas, jo parasti rodas tik daudz vajadzību, ka iepriekšējos gados esmu pat 10 reizes dienā braukājis no nometnes uz pilsētu un atpakaļ. Un pa naktīm dažreiz vajadzējis iztikt tikai ar nosnaušanos."

Jācer tomēr, ka šinī nometnē saimniekam klāsies labāk un nebūs jāmēro ik dienas 10 braucieni uz pilsētu.

V. Bokis

ČEMPIONI . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Lai būtu kā būdams, grieķu-romiešu cīņas čempionāti cirkū bija tīrais sīkums pret to laušanās veidu, kādu redz Amerikā. Tā bija pavisam nevainīga izprieca, pildīja patukšo cirkus kasi, un arī skatītāji, izsvilpjot cīkstoņus un apmētājot nelabeņus ar tomātiem, tā sakot „izlādējās" un nākamā dienā labi atpūtušies varēja doties darbā.

Šīs ir tikai pāris atmiņas no Rīgas laikiem. Ceru, ka tās spēs ierosināt daudzas citas atmiņas laikraksta lasītājos par notikumiem galvaspilsētā Latvijas neatkarības laikos, tā iemūžinot koloritu, kurā risinājās mūsu valsts notikumi tanīs laimīgajos gados.

Elmārs Sloka.

LABĀ MAKŠĶERĒŠANAS VIETĀ
WEST - LAKE KRASTĀ,
4 jūdzes no Bloomfield uz Sandbank pusi

PĀRDODAMI GRUNTSGABALI.

Tuvāka izziņa vietējā restorānā vai arī zvanīt — **RO 2-2748, Toronto.**

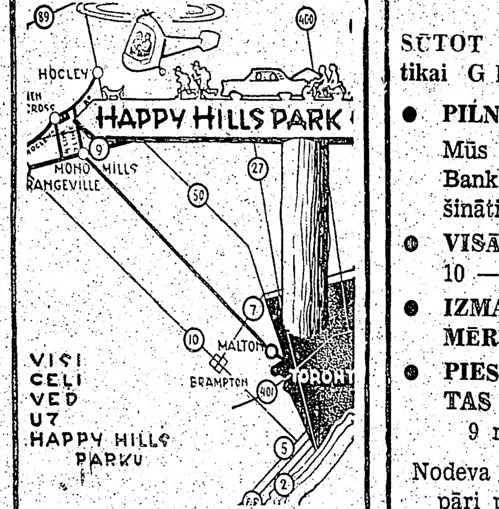

NEDĒĻAS NOGALES
ģimenēm, organizētiem izbraukumiem un nometņošanai skaistā kalnainā apvidū.
32 jūdzes no Toronto (Metro) robežas.
Zvanīt informācijai LE 4-0563.
S. VASARĀJS.

SŪTOT NAUDU UZ USSR, tikai GRAMERCY dod
- **PILNU GARANTIJU.** Mūs licencējis Dept. of Banking, un esam nodrošināti ar $ 20.000,-.
- **VISĀTRĀKĀ PIEGĀDE.** 10 — 14 dienās.
- **IZMAKSĀ PILNOS APMĒROS** bez atvilkumiem.
- **PIESŪTĀM PARAKSTĪTAS KVĪTIS.** 9 rubļi par $ 10.-.

Nodeva līdz $ 35.- ir $ 3.50, pāri par $ 35,- ir 10%.
GRAMERCY - DEPT.
744 Broad Street, Suite 925, Newark, New Jersey.
Parcel Department:
118 E 28th Street, Suite 906, Specializējušies no 1947. gada. **New York 16, N. Y., USA.**
N. Y. Telephone: MU 9-0598.

Triju kaŗu dalībnieks slimības gultā

Š. g. 19. augustā uz nodzīvotiem 65 mūža gadiem atskatās 1. pasaules kaŗa, atbrīvošanas un 2. pasaules kaŗa dalībnieks, bij. Latvijas armijas Jātnieku pulka kapteinis Pēteris Dišlers. Jubileju viņam lemts svinēt slimības gultā. Draugi un paziņas var vecajam karavīram rakstīt: Paradies Weg 3, 888 Dillingen a/D. West, Germany.

AUGUSTA MĒNEŠA KAŽOKU IZPĀRDOŠANA
par pazeminātu cenu no 15% līdz 50%.
Tie, kas pagatavoti uz pasūtinājuma, 20% lētāk.
Pieņemam pasūtinājumus eiropiešu veida kažokiem.
L E E F U R S,
707 Mt. Pleasant Rd., Toronto. HU 3-6851.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

CILVĒKI VĒTRĀ

(Pārnesums no 3. lpp.)

māte un dzīve; paklausot sarkano skrejlapām, ilgi vilcinādamies viņš beidzot atstāj mežu, bet solītās amnestijas vietā tiek aizsūtīts uz Kolimas zelta raktuvēm. Pārējie partizāni pārceļas citā Latvijas stūrī.

Atklīst baumas par Latvijas atbrīvošanu un brīvām vēlēšanām zem Apvienoto Nāciju kaŗaspēka uzraudzības. Tautai velti cerot uz cilvēcības taisno tiesas spriedumu, tā grimst jaunā postā, visiem kļūstot par kalpiem,kā senos klaušu laikos. Tikai toreiz bija muižas, tagad kolchozi un muižnieku vietā brutāla padomju vara. Lopi tiek sadzīti zem viena jumta, mašīnas un darba rīki savesti čupā. Īpatns tips „Sarkanais Grauds" brigadieris Karstais Maksis, par kuŗu lasām jau „Ceļiniekos." Viņš visur piedraud ar padomju varu un runā viņu daudzsološos labumus, bet beigās neaizmirst piezīmēt: „Karstais Maksis nav tas cilvēks, viņš nenodos čekai, kas man daļas."

Tikai savrup mežā dzīvojošais Rēķu saimnieks kopj savu zemi tālāk, kas, pārbaudot savas kūtsaugšas pažobeles, atrod partizānu Briedi — savas meitas Edes mīļāko—tur jau slēpjamies veselu gadu.

Vēlu sētā sēkla Cepļa kalnā apaug ar nezāli un kvieši jānopļauj sienā. Cūkām trūkst miltu un govīm siens ziemā jāaizņemas no savrup strādājošā Rēķa. Nazārovam atteicoties no kolchoza vadītāja posteņa, viņa vietā nāk Baranovskis, gan ar labu gribu sadzīvot ar visiem, bet pašam vairāk interesē sievietes, viesības un degvīna tecināšana, kamēr kolchozs grimst vēl lielākā postā un nabadzībā. Stefans Baranovskis savās mīlas dēkās kļūst sāncensis milicim Mazjēcim viņa sievas Betijas dēļ. Izsūtīšanai nodzētās cūkurbietes sasalst čupās uz lauka.

Izsūtīšanām seko Mazjēča uzsūtīti krievu čekisti. Rēķos mežā ot pēc partizāna Brieža Rēķi tiek nodedzināti, Ģimene aizvesta, bet Briedis netiek sagūstīts, turklāt milicis Mazjēcis tiek smagi ievainots. Otrā rītā Briedis posta vietā atrod ievainotā Mazjēča mašīnpistoli. Sekojot aizvesto mašīnas riepu nospiedumiem, Briedis nonāk miestā, kur sāk apšaut čekistus, ielaužas milicijas telpās un atpakaļ uz ielas šaujot līdz pēdējai patronai, tad krīt pats.

Stefans Baranovskis pārnāk dzīvot Vindās, viņam seko Kūku Betija — sašautā miliča sieva, pie kuŗa tā vairs neatgriežas arī pēc tā izveseļošanās, bet lai tiktu vaļā no miliča nodevības, Betija nākošā ziemā milici piedzirda un mēģina ārā nosaldēt. Pusē nosalušu Mazjēci atrod Purmaļu Emma un viņš pēc nedaudz dienām mirst.

„Sarkanā Grauda" kolchoza cūkas nebaro jas, kukurūza nepaaug un tīrumi apaug ar nezāli un krūmiem. Cilvēka individuālista gars tiecas pēc privātīpašuma. Urzula perina individuālus cāļus, Kūku Betija audzē privātcūkas un Velēnu Fricis būvē siltumnīcu. Tikai Alīna ir sevī dziļi noslēgta, sēro un gaida Vārpu Arvīdu no izsūtījuma, atvairot Apiņu Alberta draudzību.

Ar Centrālkomitejas lēmumu uz atpalikušo kolchozu tiek atsūtīts izglītots un saprātīgs vīrs — MTS direktors Arnolds Vīpurs un Velēnu Fricis iecelts par kolchoza vadītāju un Karstais Maksis atstādināts no brigadiera amata, bet arī Velēnu Friča labā griba nespēj stāvokli uzlabot, jo rīkojumi nāk no augšas bez jēgas un saprāta, bez darba rīkiem un mašīnām, pat bez naglām, ar ko salabot grūstošās kolchoznieku mājas.

Romāns beidzas ar Vārpu Arvīda atgriešanos no izsūtījuma. Jaunajai Alīnai grūti pazīt sengaidīto. Plaukst tikai viņu jaunā mīlestība pār postažu un nabadzību.

Tāda ir aina par mūsu okupētās dzimtenes lauku sētas izpostīšanu un vētrām, kuras tai gājušas pāri, kas uzrakstīta pēc saņemtām ziņām un garā skatīta ar Dzimtenes Ilgumu acīm. Tā ir bāreņu tautas šodiena verdzībā dzīto tautu.

Ja romānu uzņemtu filmā, tas iespaidīgi parādītu 20. gadsimteņa vēstures kaunu — ko izcieš mūsu tauta verdzības važās.

Jānis Rolavs.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd. Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel WA 4-1563.

19. augustā, plkst. 10 rītā dievkalpojums Sidrabenē.

Sestdien, 25. augusta vakarā bērnu nometnes noslēguma dievkalpojums Sidrabenē.

26. augustā, plkst. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St. Toronto, Ont., tel. LE 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

19. augustā, plkst. 11 no rīta svētbrīdis Saulainē.

26. augustā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā.

Iespējams, ka remontu dēļ dievkalpojumu kārtība Jāņa baznīcā augusta mēnesī būs jāgroza. Draudzes locekļi lūgti sekot dievkalpojumu ziņām laikrakstos.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd. Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

19. augustā, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

26. augustā, plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont Tel. MU 5-5098.

26. augustā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums.

Londonas latviešu ev. - lut draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut draudzē, Kristus lut. baznīcā. 140 Russel Ave.

19. augustā, plkst. 3.30 p. p. dievkalpojums.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

2. septembrī, plkst. 2 p. p. Bībeles svētku dievkalpojums,māc. J. Prauliņš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange. 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē. 18 Victoria

19. augustā, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums. No 20. līdz 24. augustam katru dienu no plkst. 10.30 pr. p. līdz plkst. 12.30 dienā bērniem baznīcas vasaras skola.

Laulāti: Lothar Wolfgang Hunze un Barbara Reinhardt.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

26. augustā, plkst. 3 p. p., Kitsilano baznīcā dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voltkus, 5438 Reseda le Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze. Sv. Jāņa baznīcā, 4315 Marcil Ave.

19. augustā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

26. augustā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

Sprediķos viesis — prāv. Dr. V. Sanders.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbitēriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

18. / 19. augustā rudens svētki Tērvetē.

26. augustā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē sezonas slēgšanas dievkalpojums.

No š. g. 27. augusta līdz 13. septembrim draudzes mācītājs atradīsies atvaļinājumā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

TORONTO BAPTISTU draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes picturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.

„KUR IR CILVĒKS, SIRDS KAM KRŪTĪS?

GRĀMATA UN VĒSTULE DŽAKELĪNAI KENEDIJAI

„Tādas sievietes sirds nevar būt vienaldzīga pret citu līdzcilvēku ciešanām un ilgām, kas, ceļojot pa svešām zemēm, grib iepazīties un saprasties ar dažādām tautām, mīlēt mākslu un visu skaistu, censties būt ne tikai priekšzīmīga pirmā lēdija Amerikas Savienotās Valstīs, bet arī laba māte un sieva savā ģimenē. Tādēļ mūsu sirdis izvēlējās, lai viņai pateicību un jaunu atgādinājumu izteiktu ar Kārļa Dziļlejas izjustām vārsmām par cilvēku trimdā, kas iespiesti angļu un franču valodā grāmatā „The Man in Exile", saka viena no māsām, kuŗas, nevēlēdamās izpaust savus vārdus, nosūtījušas prezidenta dzīvesbiedrei Džakelīnai skaistā mākslas Kr. Ulmaņa izgatavotā ādas sējumā greznotu augšminēto K. Dziļlejas grāmatu līdz ar vēstuli un lūgumu runāt un jautāt par apspiestajām tautām, kur un kā tas vien iespējams. Sūtījumam pievienota arī vergu nometņu karte. Šis sūtījums noticis tieši apspiesto tautu nedēļā. Tagad no Baltā nama saņemta sirsnīga pateicības vēstule par grāmatu „The Man in Exile" un nosūtīto lūgumu.

Atzīmējams, ka abas māsas šāda veida uzmanības vēršanu uz apspiesto Latviju nav darījušas pirmo reizi.

V. Bokis

LAIKRAKSTA ABONEMENTU jūs variet pieteikt arī pa tālruni Toronto apgāda numurs ir

EM 8-0792.